

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanácsa felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásiért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1901. márczius hó 17. d. e. 11 órakor. Magyar Gazdák Vásárcsarnok El-látó Szövetk. közgyűlése.
" márczius hó 18. d. u. 5 órakor. OMGE. rendkívüli közgyűlése.
" márczius hó 24. d. e. 10 órakor. Országos Méhészeti Egyesület közgyűlése.
" márczius hó 26. d. u. 4 órakor. OMGE. kivándorlási bizottságának ülése.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendkívüli közgyűlésére, mely 1901. évi márczius hó 18-án, azaz hétfőn d. u. 5 órakor fog a „Köztelek” nagyertermében megtartatni.

(Tárgysorozatot lásd a Köztelek 17., 18. és 19. számában.)

Meghívó

Az „OMGE” közgazdasági szakosztályának f. évi márczius hó 28-án, azaz szerdán d. u. 4 órakor tartandó ülése.

Tárgyak:

1. Az uzsoráról a magyar polgári törvénykönyv tervezetében. Előadó: dr. Csillag Gyula.
2. Sáros-vármegyei gazdasági egyesület átirata a munkás- és eseléd segélypénztárról alkotott 1900. évi XVI-dik törvényezésk módosítás tárgyában.
3. Magyar malátagyárosok egyesületének emlékirata a vám és kereskedelmi szerződések

megújítása alkalmából érvényre juttatandó kívánalmaik tárgyában

4. Temes-vármegyei gazdasági egyesület átirata.

Budapesten, 1901. évi márczius hó 15-én.

Gróf Zselénski Róbert
a szakosztály elnöke.

Meghívó

az OMGE. kivándorlási bizottságának folyó évi márczius hó 26-ikán (kedden) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülése.

Tárgy:

A székelykivándorlás ügyének folytatolagos tárgyalása.

- a) Jelentés a bizottság határozatainak végrehajtásáról.
- b) Forster Géza javaslata az erdélyi turisztika tárgyában.
- c) Berzenczey István javaslatai házi-ipari ágak fejlesztése és kenderáztatók létesítése tárgyában.
- d) Beérkező indítványok.

Gróf Zselénski Róbert,
bizottsági elnök.

Felhívás.

A magyar kir. államvasutak gépgyára új rendszerű gazdasági gépeket fog legközelebb forgalomba hozni, melyek gyártása most van folyamatban. A gépgyár igazgatósága a dolog iránt érdeklődő gazdáknak lehetővé kívánja tenni különösen az arató-gépek gyártásának megismerését s bemutatni kívánja egyúttal gépgyári telepét is.

Ebből folyólag az OMGE. műszaki bizottsága és ipari szakosztálya csoportos kirándulást rendez a MÁV. gépgyári tele-

pének megismerésére, márczius hó 23-án.

Találkozás 23-án d. e. 10 órakor a népszínház-utcai villamos induló-állomásánál (Népszínház, Rókus-kórház előtt), indulás d. e. 10 órakor.

Ugyanazonnap délután tervbe van véve a Ganz-gyár villamososztályának megtekintése, melynek megtekintését a gyár igazgatósága szives volt engedélyezni. Találkozás 1/4 órakor a nyugati pályaudvar előtti villamos végállomásánál. Indulás d. u. 4 órakor.

Felkérem t. gazdatársaimat, hogy a jelzett helyen és időben minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Igazgató.

Egyről-másról.

(Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezet bukása. — Katonai lovak tenyésztésre bocsájítása. — Osztrák esatorna-javaslatok. — Börze-ankét. — Külföldi gazdasági oklevelek honosítása.)

Az elmúlt hét kínos szenzációja a Kölesönös Biztosító Szövetkezet bukása még mindig hullámszerűen tartja a kedélyeket. Multkoriban kimutattuk az okokat, amelyek a Kölesönös gyászos anyagi és erkölcsi bukását okozták; ezek kiegészítésül azonban azóta oly információkat nyertünk, amelyek teljesen igazolják, hogy az igazgatóság régebbi tagjai miért tartották magukat távol a közgyűléstől és miért léptek ki az igazgatóságból. A Kölesönös Biztosító Szövetkezet egész közgyűlése nem volt egyéb fikciónál, mert a közgyűlés egybehívása és az ott hozott határozatok a tavalyi közgyűlésen elfogadott, de a kereskedelmi törvényszék által jóvá nem hagyott

*Segítségképp a legmagasabb
beszerzésre ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest I. akadémia utca 31.*

és ma is felfolyamodás alatt levő alapszabályok alapján történt. Mindezt a közgyűlésen elnökölő vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond ur úgy látszik, a saját szakállára csinálta, mert mint az igazgatóság egyedüli szakértő tagjának, neki kellett legjobban tudnia, hogy úgy a közgyűlés, mint annak határozatai ezen az alapon semmiek. De az igazgatóság, amely ezzel az eljárással semmiesetre sem azonosíthatja magát, megboesájthatatlan hibát követne el, ha maga nem követelné most már a közgyűlés megsemmisítését és az egész szövetkezet felszámolását; mert ily körülmények között a lejtőn csak meg kellett indulniok, de hogy hová jutnak, azt maguk sem tudhatják. Vagy feltételezzük talán róluk is, hogy tudtak arról, hogy Vasadi Balogh Lajos gyurói református lelkész vezetése alatt a közgyűlésen 4 korona napidij mellett voltak szövetkezeti tagok a vezérigazgató melletti szavazásra berendelve, mint azt a „Hazánk” napilaphoz intézett levelükben Tóth János, Strobl János, Csurgó Sándor gyurói lakosok kijelentik és becsületük megóvása végett a lélekvásárlás 12 koronányi összegét jótékony célra felajánlva a szerkesztőségnek beküldötték.

A szövetkezeti eszme tisztaságának megóvása érdekében kell követelnünk a törvényszék beavatkozását. Nem félünk attól, hogy ezzel a szövetkezeti eszme szenvedne, mert a vizsgálásokat a kellőleg nem ellenőrzött egyesek követték el, ezeknek szövetkezeti eszme csak czégerül szolgált a nép ezreinek elbolondításához.

A katonaság tulajdonában levő kanczák egyrésztének tenyésztésre használása tárgyában már majdnem egy év óta élénk eszmecsere folyik az egyesületekben és a szaksajtóban. Az OMGE. lötenyésztési szakosztálya részletesen megokolt felterjesztést intézett úgy a hadügyminiszterhez, mint a m. kir. honvédelmi miniszterhez. A választ az egyesület a napokban kapta meg mindkét helyről.

A közös hadügyminiszter hivatkozva arra, hogy a kanczák tenyésztésre használása a katonai szempontokkal ellenkezik, mivel a kanczák vemhességük alatt nem volnának mozgósíthatók, ezért az egyesület ezen kérelmét nem teljesítheti. Ellenben a katonai kinstártól kimustrált, de azért tenyésztésre alkalmas egyrésztének a tenyésztők számára olcsóbb áron való átengedésétől nem zárkozik el s ezért a folyó évben szakemberek által fogja kinyilatkoztatni, hogy a kimustrált kanczák hányadrésze volna ily módon a tenyésztőknek átengedhető s ily értelemben fog a közös hadügyminiszter határozni.

A m. kir. honvédelmi miniszter az előbbivel teljesen megegyező álláspontra helyezkedik leiratában s bár elismeri, hogy az OMGE. javaslatának keresztülvitele a népies lötenyésztés érdekében jótékony eredményekre vezetne, az egyesület kérelmének teljesítését mellőzi, hanem ehelyett a gazdáknak azt a jó tanácsot adja, hogy a tenyésztésre alkalmas kanczanyanyagot ne adják el, hanem tenyésztésre tartásuk meg.

Sajnos, hogy a két határozat előtt meg kell hajolnunk, mert nincs módunkban a két hadügyminisztert kérelnünk méltányosságáról meggyőznünk. De egyet bizonyosan tudunk,

hogy a katonaság harcoképessége javaslatunk elfogadása esetén nem szenvedne, mert hiszen ki sem gondolt arra, hogy a javaslat alapjáti az egész kanczaállomány tenyésztésre kiadások. Ezredenkint néhány jó kancza kiosztásával kísérletet tenni mégis talán lehetne a katonaság harcoképességének veszélyeztetése nélkül. De persze a jó anyagot a katonaság köréből kiadni nem akarja, míg teljesen hasznavehetlenné nem vált.

A zavaros osztrák politikai viszonyokat az osztrák kormány gazdasági engedményekkel akarja megtisztítani. Legnagyobb az a tervezete, mely a csatornahálózat kiépítésére vonatkozik s melyre nem kevesebb mint 700 millió korona költséget szánt az osztrák kormány azzal a czélzattal, hogy a Duna-Odera csatornának kiépítésével, ennek a csatornának az Elbával való összeköttetésével, továbbá az Odera-Visztula és a Dniester összekapcsolásával és végül a Duna-Odera-csatornának a Moldvával való összekapcsolásával az egész külkereskedelmi forgalomnak az Adriától való függetlenítésével észak felé teljesen új irányt adjon. Eltekintve, hogy ezen tervezet kivételével óriási összeg jutna a teljesített munkálatok révén a közforgalomba, bennünket főleg abból a szempontból érdekel, hogy Ausztria az olcsó víziutak kiépítésével a magyarországi nyereszterményektől akarna magát függetleníteni. Ezért nem lehet sürgösebb feladatunk, mint a nálunk is már jóformán tervezetben egészen kész Duna-Vág-Odera csatorna összeköttetést szorgalmazni, mely Németország felé irányuló kivitölünknek, az osztrák csatorna-tervezettel szemben, előnyt biztosítana s amely az osztrák tervezetnél sokkal természetesebb és olcsóbb összeköttetést is eredményezne. Az osztrák csatorna-tervezet létesítése teljesen kiszolgáltatná Magyarországot gazdasági érdekeit Ausztriának, pedig most, amidőn az eddigi szorító bilinesekből a viszonyok hatása következtében lassankint szabadulni kezdünk, ezeket az előnyöket biztosítanunk, kétszeres köteletségünk.

Olvasóink emlékeznek arra az akcióra, amelyet a budapesti börze elnöke megindított, hogy az OMGE. és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a börzén tartandó értekezleten részt vegyenek, hogy ott a gazdák asszisztenciájával hozzanak olyan határozatokat, amelyek bennünket ki nem elégítenek, de a melyekkel a börze törvényes szabályozása érdekében megindult s folyton tartó mozgalmakat leszerelni vélik. A börze elnökének törekvései hajtórést szenvedtek a Gazdasági Egyesületek őszi nagygyűlésén hozott határozaton, mely a gazdák álláspontját egész világosan körvonalazza s amely teljesen fölősléggé teszi a börzei tanácskozmányokat mindaddig, míg a kormány a börze törvényhozási szabályozása érdekében valamelyes intézkedést nem tesz. Persze a börzén az OMGE. álláspontja fölőtte kényelmetlen s ezért mindenáron azt a színezetet akarják a visszautasításnak adni, hogy az OMGE. duzzog és a többi egyesületektől izolálva magában áll. Megindult tehát, vagy meg fog indulni a börzétől sugalmazott egy gazdasági egyesület körirata a többi egyesületekhez, amely az egyleteket a börzei tanácskozásokon való részvételre buzdítja. Tudjuk, hogy ennek semmi eredménye nem lesz. Jó öreg Aesopus meséjét a sajtót

tartó holló károgasának dicséretéről pedig már gyermekkorunkból mindnyájan ismerjük. A sajtót bár bele nem haraphatunk, jól tartjuk és szép szavakkal nem kábitanak már el, hogy a leszködő komának prédájául ejtsük.

A külföldi gazdasági oklevelek honosítása tárgyában hozzánk is többször intézték kérdést. Ezekre a kérdésekre válaszol most a földművelésügyi miniszter körrendelete, melyet a magyaróvári gazdasági akadémia és a magyarországi gazdasági intézetek igazgatóságához külföldi gazdasági oklevelek honosítása tárgyában intézett.

Külföldi gazdasági főiskolákon szerzett oklevelet a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia útján, külföldi gazdasági középiskolákon szerzett okleveleket pedig a keszthelyi, kolozsmonostori, debreczeni vagy kassai magyar kir. gazdasági tanintézet útján lehet az eddig is érvényben volt eljárás szerint honosíttatni. Alsóbb fokú külföldi szakoktatási intézmények bizonyítványait, — miután ezen intézményekkel csakis a földművelésiskolák s téli tanfolyamok ismerhetők el egyenrangúknak, ezek növendékei pedig cselédekül s kigazdálnak neveltetnek, — tiszti képesítést nem nyujtanak — honosítani egyáltalán nem lehet. Olyan szakoktatási intézmények oklevelei, amilyenek Magyarországon nincsenek, nem honosíthatók.

A honosítás iránti kérvényt a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia, illetőleg valamelyik m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához kell intézni, a kérvényhez mellékelve az eredeti oklevelet s azon intézmények szervezeti, tanulmányi, rend- és vizsgaszabályzatait, melyeken a kérelmező gazdasági tanulmányait végezte. Az ekkép benyujtott s felszerelt kérvényeket a főiskolákra nézve a gazdasági akadémia, a középiskolákra nézve bármelyik m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója intézi el s a honosítás megadandó, ha a kérelmező mindazon tantárgyakat hallgatta s mindazokból si eres vizsgát tett, amelyeket a honosító akadémia vagy tanintézet szabályzata előir, magyar jogisméből pótlólag a vizsgát a honosító intézetnél leteszi, vagy amennyiben egyes tantárgyakat ezeken kívül, az illető külföldi gazdasági szakoktatási intézményen nem hallgatott s illetőleg azokból nem vizsgázott, — de a honosító iskola szabályzata előirja — pótlólag szintén vizsgát sikerrel tesz. Sz. Z.

A mezőgazdasági kísérleti állomások működése 1900-ban.

A természet fokozása a gazdaság üzemének olcsóbbítása s a gazdálkodást fenyegető természeti és mesterséges kártételek sokasága elleni küzdelem, ma már a mezőgazdálkodást tudományává avatta fel.

Mindazon ismereteket tehát, amelyet ezen változatos és komplikált üzletvitel feltételez, az egyes gazda megszerezni, létrehozni képtelen; arra oly intézmények szükségesek, melyek tudományos kutatások és gyakorlati kísérletek alapján kijelölik a legalkalmasabb művelési módokat, legelőnyösebb természeti nemeket, felismerik a termés hozamát károsító különböző behatásokat és az ezek ellen való védekezési eljárásokat kipuhatólják.

E fontos feladatok teljesítésére vannak hivatva a mezőgazdasági kísérleti állomások.

S hogy ezek feladatukat hiven betöltik, hogy a magyar gazdának hü tanácsadói, ut-

mutatói és vezetői lehetnek, az előttünk fekvő s ezen kísérleti állomások 1900. évi működését feltüntető kimutatásból láthatjuk. Az a majdnem az összes termesztési ágakra vonatkozó kísérletezések s az ezekből levont tanulságok és utmutatások oly változatos képet tüntetnek fel, hogy a tanulni vágyó gazda figyelemmel kísérve ezeket, bizton találni fog közöttük olyat, amelyet saját hasznára fordíthat.

A mezőgazdasági vegykísérleti állomások közül az Országos Chemiai intézet, főleg a különböző búzák, illetőleg liszteket vizsgálta meg, összehasonlítva a magyarországi búzák és a belőlük előállított termékekkel és azon következtetésre jutott, hogy a mi búzánk, mint a multban, úgy a jövőben is, első helyet foglalhat a világ összes búzái között. Az intézet vezetőjének egy módszert sikerült feltalálnia, a mellyel a búzák és lisztek minőségét és használati értékét megállapítani lehet. További teendőjét képezte a chemiai intézetnek az ép és beteg borok vizsgálata, különféle borok elemzése.

A debreczeni, fumei, kassai mezőgazdasági vegykísérleti állomásokon számos ellenőrző vizsgálat végeztetett; Keszthelyen pedig, ezenkívül a hazai takarmányfeleségek elemzése, továbbá a formaldehid hatása a fontosabb gazdasági magvak esztrázóképességére mutattatott ki.

A magyar-óvári vegykísérleti állomás a buza minőségére vonatkozó előtanulmányok, továbbá a szuperfoszfátok vízben oldható foszfortartalom meghatározásának tökéletesítésével foglalkozott.

Az állami vetőmagvizsgáló állomások az ellenőrző vizsgálatokon kívül a budapesti a magyarhoni fűfélék gyűjteményének I. kötetét adta ki; a kolozsvári pedig a piaci buza tisztaságára vonatkozó vizsgálatot fejezte be.

A magyar-óvári gépkísérleti állomás a gépkísérletezésekből kifolyólag sok esetben adott véleményt az egyes gépek használhatóságáról.

A legfontosabb s a gazdára nézve egyúttal legtanulságosabbak azon termelési, magtenyésztési és műtrágyázási kísérletezések, a melyeket a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás a gazdák működésével végezt.

Ezek a következők voltak: 1. Nemesített zab-, rozs-, borsós-zab-, csibehur-, sójabab-, borsós-csalamádé-, óvári takarmányrépa- és burgonyatermesztési kísérletek. 2. A különböző fajú tengeri, doppel és bajor zab. Hanna és eszpasz árpával tett kísérletek. 3. A nyulzapuka és homoki luczernával való kísérletezések. A magtenyésztési kísérletezések közül kiemelendők: a tótárpa nemesítése, buzanemesítés, cukorrépa magtenyésztés.

Műtrágyázási kísérletek folytak a Thomassalakkal löhere és cukorrépa alá; rétrágyázás folytatta 40 helyen, szőlőtrágyázás 14 régebben megkezdett és 23 új helyen, zöldtrágyázás 6 helyen. Thomassalak és superfoszfát utóhatásának összehasonlító megfigyelése, gyümölcs-trágyázási kísérletek 3 helyen, műtrágyázás utóhatásának megismerése löhere, luczerna és baltaczim alá.

Ezekon kívül az állomás saját kísérleti terén buzanemesítés, esinkvántinó- és pignoletto-nemesítés, továbbá cukorrépa magtenyésztésre nézve tett kísérleteket.

Tanulmányozta a burgonya átörökítő képességét, összehasonlító termelést kísérletezett a különböző buzafélések, murokrépa, amerikai és orosz herével. Megfigyelte a buza érésére befolyást gyakorló körülményeket, a kapálás befolyását a rozs minőségére, végül dohány- és tengeritragyázással kísérletezett.

Saját telepén ezenkívül még számos műtrágyafélék hatását, egyes kulturnövények tápanyagszükségletét kutatta és a mész bofolyását a talajra és a talajok trágyaszükségletének megállapításán fáradozott. Szőlőtrágyázásokat végezt homok és kötött talajon.

Minden kísérletezések eredménye nagyrészt a Kísérletiügyi Közleményekben áll a gazdaközönség rendelkezésére és hogy ezeket az okulni, tanulni vágyó gazdák minél szélesebb

körben olvassák, nem lehet eléggé ajánlani. A Kísérletiügyi Közleményeket a földmívelésügyi minisztérium az azok iránt érdeklődő gazdák közt ingyen szokta kiosztani.

A debreczeni dohánykísérleti állomás a mult évben főleg a külföldi dohányfeleségekkel végezt kísérletezéseket, de ezenkívül foglalkozott még a kísérleti állomás, a különböző hazai dohányok nemesítéseinek kérdésével, a mely kísérletezés folytán kitént, hogy a dohány-magtökek okszerű kiválasztásával és a magtökek helyes kezelésével, hazai dohányfeleségeink tetemesen javíthatók, úgy a termés nagyságában, mint minőségében. Kísérletezett még a dohánynak mesterséges szárításával az amerikai Suow-féle pajtáiban, továbbá kipróbálta a dohány különböző fűzési módjait. A dohány műtrágyázásával végezt kísérletekből az 1900. év folyamán biztos következtetések még nem voltak levonhatók.

A budapesti állami rovarügyi állomás 1900. évi tevékenységét a vértetű irtása ásványolajokkal, a szőlőmoly, szőlő-illoneczával és apionnal végezt kísérletek, továbbá a cukorrépa-fonalféreg irtása dominálta.

A cizrok termesztését fenyegető fűtetű irtására vonatkozó kísérletet teljesen befejezte az állomás. Tanulmányozta a Tylenchus és paizstetvek kártételét. Megállapítani igyekezett a cserebogaras évek védekezési munkáját. A földikutya kénesszengázzal való irtását ejtette meg Kun-Ágotán. A családi telepén megkezdett szőlőgyümölcs-irtó munkálatokat folytatta és a mezei egerek, továbbá a gabonafutrinka, és méhtetű irtásával is foglalkozott.

Mint az elősoroltakból láthatjuk, a rovarügyi állomás áldásos munkája széles keretben mozog s nagyon fontos a kulturára nézve, mert a káros természeti erők elleni védekezésről nagy látóhatáron igyekszik tájékoztat adnia a gazdaközönségnek. Kísérleteinek eredménye s az egyes védekezési eljárásokról időközönben szintén a Kísérletiügyi Közleményekben számolt be.

Ami a magyar-óvári növényélet- és kórtani és a budapesti állattenyésztési és takarmányozási kísérleti állomást illeti, míg az előbbi az 1900. évre tervbevetett kísérletekkel volt elfoglalva, addig az utóbbit főleg a cizrokmaggal az összes hazai állatokon végezt kísérletek kötötték le. Ezenkívül az állomás egyes takarmányelemzési módszerek kidolgozásával foglalkozott és megkezdte a békarokkás szénának természetes és zombolyázott állapotban állatkísérletekkel végzendő megvizsgálását.

Ez volna nagyjából a mezőgazdasági kísérleti állomások 1900. évi működése. Mint látható és a pusztá felsorolásból is következtethető, az a széles kör, melyet ez az intézmény felöl, sok érdekes és tanulságos dolgot tartalmaz a modern gazdálkodásra nézve. A tanulni szerető gazda bizalommal fordulhat kérdéseivel ezen kísérleti állomásokhoz, gyakorlati utmutatást nyer ott és hogy odaforodjon, hogy azokat az előírásokat, utmutatásokat, a melyek ezen mezőgazdasági kísérleti állomások nyújtanak, hasznára is fordítsa, nagyon kívánatos, mert az a ezélja magának az intézménynek is, hogy kutatásai a mezőgazdaságra is hasznot hozzanak.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

— Rovarvezető: Kovácsy Béla. —

A hazai szürke-marhatenyésztés emelése érdekében.

A „Köztelek” 19-ik számában azon alkalomból, hogy a magyar marha erdélyrészi tenyésztőinek nagy száma a földmívelésügyi miniszter urhoz egy, a magyar marha pusztulásának megakadályozását kérő memorandumot nyújtott be, nevemet is felemlítő aláírás nélküli kis hír jelent meg, melyet illetőleg nem mu-

laszthatom el, hogy az alábbi megjegyzéseim kiadását ne kérjem.

Az említett hír a földmívelési minisztérium és a nyugati marha védelmére kel. A földmívelési minisztériumot védelmezni szükségtelen, mert nem támadja senki, sőt működése iránt mindenki elismeréssel és bizalommal viseltetik. A nyugati marhát védelmezni fölösleges, mivel az a statisztika tanúsága szerint amugy is terjed: terjeszti a divat, mely most neki kedvez; terjeszti sok más körülmény, így pl. az, hogy a nyugati marhát leginkább vagyonosabb, ujtásra és kísérletezésre vágyó jobb gazdáink karolják fel, kik aztán a nyugati marhát jó szálastakarmányon és abrakon tartják s ez szembetűnő fejlődést mutat, miért a szomszédok is megszerezni kívánják. Addig a magyar marha a szegényebb és maradibb nép kezén marad, mely annak örülve, hogy a magyar marha — ha lassan is — de ugys megnő, ha silány takarmányt kap: ez a szegényebb nép nem indul meg egy olyan rögs uton, mint egy fajnak az önmagából való fejlesztése, hanem megtartja a magyar marhát az eddigi lassu fejlődőképességében. Persze ez állapotban való tenyésztése mai nap már mind kevesebb hasznot hoz.

Terjeszti a nyugati marhát az a körülmény is, hogy városaink az utolsó évtizedekben népességben általán rendkívül megnövekedtek, de különösen fogyasztó népességben növekedtek meg. Ez a tejfogyasztást nagyban emelte, a tejtermelésre pedig ma még a nyugati alkalmasabbnak látszik. Terjeszti továbbá az ujabban nagy lendületet vett vajkivétel a nyugati marhát, végül pedig hazánk németajku népességének a német marhafajok iránt való rokonszenve. Van tehát bőven ok arra, hogy a nyugati marhafajok hazánkban még nagyobb tért is foglaljanak s így vizet hord a tengerbe, aki a nyugati marhafajok kipusztítása ellen ragad fegyvert.

Részemről nem volt alkalmam, az említett memorandum megfogalmazására befolyjni, falusi tejszövetkezetet azonban működésben láttam és több tagjától következő feltűnő nyilatkozatokat láttam:

1. nagyon sovány jövedelemnek tartották azon 3 krajczárt, melyet egy liter tej lefölözéseért a szövetkezet nekik fizet, miután a visszakapott 0.9 l. lefölözött tej 0.9 krajczár értékű husznövekedést sem eredményez sertésekkel való feletetés után, van tehát egy liter tejből kb. 3.5 kr. vagyis 7 fillér bevételük.

2. Olyan gazdák, kik magyar tehenet és pinzgau tehenet fejnek azt állítják, hogy többet vesznek be a magyar tehen után.

Ezek a nép köréből jövő hangok most egyelőre nem fognak gátat vetni a nyugati marhafaj hazánkban való további terjedésének, hanem értékes tanúságot tesznek az elfogulatlan szemlélő részére arról, hogy milyen nehezen elbirálható kérdés ez.

Nehezíti a kérdést még az a tény is, hogy összehasonlítva hazánk közlekedési és éghajlati viszonyait a par excellence vajtermelésre hivatott Dániával, sajnosan kell konstatálnunk, hogy a mi vajunk ára 40–80% -kal marad el a dánok által elért ár mögött s míg a tej termelésének költségei és nehézségei a mi szárazságra hajló és szabálytalan éghajlatunk, hosszú erős teleink folytán talán még fentén is magasabb százalékkal erejéig billenti a mérleget a mi hátrányunkra.

Ezekhez járul még a vajtultermelés, habár még távolabbi réme.

Áttérve a magyar marhafajra azt látjuk, hogy a földmívelési kormány 1900-ban az erdélyi részekben 333 drb magyarfajú bikát osztott ki községeknek. Ezen számból körülbelül 200 drb a memorandumot benyújtott és a többi erdélyrészi nagyobb és középbirtokosoktól ered, mint a mennyit 1900-ban összesen tenyésztetni tudtak. Ha már most csak egy nagyobb megyét veszünk fel 200 községgel és megvizsgáljuk az apaállományt, azt találandjuk, hogy ezen egyetlen megye képes fenti összes bikaterme-

sünetet elfogyasztani, mert a mostani barbár gyakorlat szerint a legtöbb község évente kénytelen új bikát vásárolni, miután legtöbbször még csak egyetlen bikát tart, tekintet nélkül a tehének számára — van tudomásom olyan községekről, melyekben 160, 200, 300, sőt 400 tehénre egy bikát tartottak és még ma is tartanak.

Igy aztán a bika egy évi használat után újjal felcserélendő. Ha azonban a mezőrendőri törvény azon intézkedése, mely szerint minden 60—80 tehénre egy bika tartandó, keresztülvitetnek, akkor a jelenleg termelt bikákból a szükséglet egyáltalán nem lenne kielégíthető és miután a községek jól felfogott érdeke is azt követeli, hogy a törvény keresztülvitessék.

A folyton szaporított állattenyésztési felügyelők és állatorvosok egyfelől a felvilágosodást e téren terjesztendik, másfelől a törvény keresztülvitelére mindenestre nagyobb befolyást fognak a jövőben gyakorolni, így inkább a magyar bikában való hiány, mint a tultermelés le szaggasztó és nem jól teszi a névtelen hír irója, ha a memorandumot benyújtott erdélyi rész gazdákat híre sorai között önző szándékkal vádolja, mert ép fentiek alapján cseppet sem fáj fejünk azért, hogy magyar bikáinkat hol értékesítsük. De máskülönből sem állanak a magyar bikák értékesítési viszonyai rosszul, mert magánkörökben mindinkább terjed az a felfogás, hogy a magyar marha tenyésztésének jövője van.

Ha önző szándék vezérelné a memorandum benyújtóit, akkor azt kérnék, hogy könynyitse meg a kormány jobban a nyugati tejelő marhafajták nagyarányu importját, hogy a nép csupán tejgazdasággal foglalkozva, jó borjút ne nevelhessen, az igás ökörnek való anyag nagymértékben megfogyatkozzék és ezt a tervet mi monopolizálhassuk.

Ez az állapot ránk nézve sokkal kényelmesebb lenne, mert igavonó marhát minden himnemű magyar példányból lehet nevelni, sőt még a nőneműekből is, mint ahogy azt magam is teszem, de bikát csak a kiváló himekből nevelhetünk és ha odajutnánk, hogy már nem volna kinek magyar bikát eladnunk, akkor viszont a paraszt nem árulna magyar ökröt, magyar borjukat és tinókat s e szerint mi tartanók kezünkben a magyar igásokör árának alakulását.

A magyar igásokör iránt pedig nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is nagy a kereslet, így pl. én majdnem kizárólag mindig csak Ausztriába adtam el magyar igásokreimmet.

A „Deutsche Landwirtschaftliche Presse” egyik legutóbbi számában, dr. Kirchner, elérkezettnek ítéli a pillanatot arra, hogy a magyar faj marha Németországba importálható legyen.

Franciaországból is jön egy érdekes idevágó hír: északi Franciaország répatermelő gazdái rájöttek arra, hogy az ökörrrel való fuvarozás sokkal olcsóbb, mint a lóval való. Hátha még arra is rájönnek, mint az osztrák és német gazdák, hogy a magyar ökörrrel való fuvarozás mennyivel olcsóbb, mint az övékkel való.

Azt senki el nem vitathatja, hogy nem a nép érdeke lenne az, ha jól kikerekített tenyészkerületekben tenyészt a nép, nem pedig község és gazda más és más marhát tarkabarka összevisszaságban.

Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a Svájc és az osztrák alpesi tartományok csak az által tudnak oly szép eredményeket felmutatni, a tenyészállattermelés és értékesítés terén, hogy egész nagy vidékeken összefüggő területen egy és ugyanazon marhafajt tenyészítik, ez a tény megkönnyíti a tenyésztő a kiállításokon, a vásárokon résztvevő dolgát és különösen a vevőközönséget s hol kényelmes venni, ott könnyű jobb árt elérni.

A midőn tehát a nép és a magyar marhafaj érdekében szavunkat felemeltük, tettük azt

egy általános érzett közszükségletből kifolyólag, mert ha valamikor netalán előállana az az idő, amikor a tüdeje és ivarszervei a sérülékenysége folytán a nyugati marhafajt kívánná az ország közönsége és kormánya apasztani, azon esetben mégis a közjó érdekében rejlő dolog lenne, ha nemcsak néhány nagyobb és középbirtokos kezén lenne fenmaradva a tisztavérű magyar marha, hanem a nép birtokában is.

Gróf Teleki Arvéd.

*

A midőn Teleki Arvéd gróf fenti észrevételeinek helyet adtunk, szükségesnek tartjuk azokkal szemben a magunk részéről az alábbi megjegyzéseket megtenni.

A nyugati marha tenyésztését „divat”-nak jelzi, holott aki állattenyésztésünk utolsó 10 évi fejlődését ismeri, az tudja jól, hogy a nyugati marha tenyésztésének felkarolását a közszükség idézte elő, amint azt Teleki gróf észrevételeiben maga is elismeri és a fogyasztók szaporodásával és a nyugati marha nagyobb termelőképességével indokolja. 10 év alatt csupán divatból nem szaporodhatott fel a nyugati marhaállomány 1 millió darabbal. Divatból nem oszlatják fel nagybirtokosaink híres gulyáikat — a kisémbere bizván azt, hogy részükre veszteséggel olesó tinókat neveljenek.

Az pedig, hogy vagyonosabb parasztságunk neveli a nyugati marhát, épen nem áll. Hát a ruthén, a felsőmagyarországi tót, a dunántúli szőlőtermelő kisgazda, kit a filloxera tönkre tett — vagyonos?

Talán nem tévedünk abban sem, ha pusztán jóhiszemű elfogultságnak tartjuk azon állítást, hogy a nyugati marha tejelőképesége a magyarral szemben „ma még jobbnak látszik”! Az olyan 3000 literes magyar tehének, melyekről Gruner ur írt, csupán egyes kiváló tenyésztőknél találhatók, míg ezzel szemben a nyugati marhánál az ilyen tejelési átlag még a kisgazda kezén levő tehéneknél is általánosabban tapasztalható.

Sajnáljuk, hogy a nemes gróf ur a memorandum fogalmazásába be nem folyt, mert akkor, bár egyesektől csakugyan hallhatott oly nyilatkozatokat a falusi tejszövetkezetekről, mint a minőket idéz, de ilyen téves információkat talán még sem tartott volna elégségesnek arra, hogy a tagadhatatlanul rendkívüli sikereket elért országos intézményeket, minők a tejszövetkezetek egyszerűen haszontalanoknak, sőt károsaknak ítélje az emlékirat. A szövetkezeteknek a törvényszékekhez benyújtott mérlege igazolja, hogy 4¹/₂-kron vagyis a 9 fillérre alul sehol sem értékesül a tej, ellenben a legtöbb helyen 5 kron felül. Ehhez több kommentár talán még sem kell.

A magyar tehén teje zsirusabb, természetesebb tehát, hogy teje a nyugatiénál jobban értékesül, ha vajra dolgozunk. Csak hogy a magyar tehén kevesebb tejet ad és így végeredményben a jövedelmezőség terén, ott ahol tenyésztésüknek a kedvező feltételek megvannak, a nyugatiakat elérni, de megközelíteni sem képes.

A magyar vaj a berlini piacon ⁵/₄ év óta folyton a legmagasabb árban értékesül rendkívül keresett és itthon a szövetkezetek kilogrammonként 2 koronát kapnak, a dán vajjal szemben figyelemmel a vámra a berlini piacon nincs 1% értékkülömbőség sem, így tehát az az aggodalom legalább is tulzott, hogy a magyar vaj nem volna megfelelőleg értékesíthető. A vajtultermeléstől pedig ameddig kifogástalan minőséget termelünk, ne féljünk, hiszen egymaga London fogyaszt hetenkint annyit, mint amennyit mult éven át összesen kívünni képesek voltunk.

De ha már Erdélyben panaszkodnak a bikák barbár kihasználása miatt, vajjon az 1894. évi XII. törv.-cikk végrehajtása nem a vármegyei közigazgatás feladata? amelyeknek az emlékirat aláírói bizonyára tagjai s így a törvényhatóságot ők maguk szoríthatnák a kellő

számu apaállatok pótlásának elrendelésére. Ha tehát az erdélyi részekben a bikákban hiány van, tessék saját hatáskörükben az állattenyésztés sarkalatos és kiindulási pontját — az apaállatok kérdését — a törvény alapján megoldani.

Végül a magunk álláspontjának megvédése érdekében ki kell jelentenünk, hogy önzéssel az erdélyi emlékiratot aláírt urakat sem mi, sem tudunkkal más sem vádolta. Azonban mi, akik a magyar marhának évek sora óta a legmelegebb szószólói voltunk a sajtóban, akik a magyar marha kérdése körül egy minden időkre becses és tartalmas vitának adtunk helyet és alkalmat, feljogosítva éreztük magunkat e kérdéshez hozzászólni és a szemünk előtt lebegő igazságot őszintén kimondani. És ez igazság az, hogy minden marhafajtának meg van a maga helye ott, ahol tenyésztésének a viszonyok megfelelők és hazánk állattenyésztésének felvirágzását csak akkor várhatjuk igazán, ha mindenütt a viszonyoknak megfelelő fajta elfoglalja a maga helyét. Egyik helyütt a magyar, más helyütt a tarka. Suum cuique.

Szerk.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatvezető: Cserhádi Sándor. —

A gyapot termesztése hazánkban.

Ha mezőgazdasági szaklapjaink azt ajánlják a gazdaközönségnek, hogy mivelje a földjét okszerűen, tartsa jó trágyaerőben, használjon jó vetőmagot, úgy ezt a tanácsot bizony csak nagyon kevesen fogadják meg, pedig ez a legbiztosabb módja a jövedelem fokozásának. Ha azonban valaki egy új kultúránövény termesztését ajánlja, a melyről elhitetik vele, hogy annak termesztése majd igen jövedelmező lesz, akkor egyszerre fogékonyra lesz a tanács megfogadására, habár rendszeren csalódás a kísérlet vége.

Nem is oly régen volt, midőn a riczinus termesztését ajánlották a magyar gazdáknak, nagy reményekkel fogott a termesztéséhez és ma ugyan ki termeszt még riczinust? Felhagytak vele mindenütt, pedig az a riczinus igen sokat érő kultúránövény, csak egy hibája van, hogy nem a mi viszonyaink közé való.

Most a gyapot termesztésének csinálnak propagandát előttem teljesen érthetetlen reklámmal, a napilapokban hosszú cikkek olvashatók, hogy mily szép dolog lesz ha a gyapot-piacon a magyar gyapot fog konkurrálni az amerikaival. A gazdaközönség pedig azt véli, hogy a gyapot az a növény, a melynek termesztésével visszatérnek a régi jó idők, amidőn a gazdálkodás nemcsak szép, hanem igen jövedelmező foglalkozás is volt és az OMGE-t nap nap után ostromolják levelekkel, a melyekben termesztési utmutatást kérnek. Hát bizony az nagyon jó volna, ha a magyar gazda egy jól jövedelmező növényt termesztetne, de hogy a gyapot lesz-e ez a növény, az legalább is kérdéses, hiszen még az a kérdés sincs megoldva, hogy megterem-e a gyapot nálunk biztosan és kifogástalan minőségben, már pedig azt hiszem ezt kell mindenekelőtt tudni és azután kell megoldani azon második szintén nagyon fontos kérdést, hogy jövedelmező-e a mi viszonyaink között a gyapottermesztés.

Azon emlékirat, mely a „Köztelek” 19-ik számában ismertette volt, már hónapokkal ezelőtt felterjesztetett a földművelésügyi miniszter urhoz, aki még mielőtt az emlékirat az OMGE-hez is betérjesztetett, elrendelte, hogy három helyen, nevezetesen Keszthelyen, Adán és Csákváron pontos kísérletek végeztesse a gyapot termesztésével, ezen kísérletek lesznek hivatva megállapítani vajjon termesztető-e a gyapot hazánkban, amint azt az emlékirat szerzője hiszi, vagy pedig, hogy a mi szélsőséges, szárazságra hajló klímánk a gyapottermesztést kizárja, amint azt többen, közöttük magam is állítjuk.

A gazdaközönségnek pedig csak azt ajánlom, hogy várjon még egy évig, ha az eredmények csak némileg is biztatók, akkor próbálkozzék meg a természetével a jövő évben, akkorra majd megfelelő természeti utasítással is szolgálhatunk, mert az év folyamán ki fog tűnni, hogy az emlékiratban foglalt utmutatásból mit s mily mértékben kell megváltoztatni. Egyes dolgokat már is — a természet megkezdése előtt módosítani kellett az emlékirat szerzőjének hozzájárultával, mert kimutattam, hogy úgy, amint előírva van, a gyakorlatban keresztül nem vihető, lehet hogy még több módosításra lesz szükség, azért tehát türelem a jövő évig, akkor majd magot is, utasítást is nyerhet a gazdaközönség és megpróbálkozhatik a gyapot természetével.

Cserhâti Sándor.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Önetető, kéveadogatóval.

(Távetető.)

A gabonaművek cséplésénél a cséplőgép alkalmazott „önetető” készülék nem mai; több-kevesebb gyakorlati értékkel már sok helyütt alkalmazták. Ez a szó azonban „távetető”

A szétoldott kévek e helyen körülbelül asztalmagasságról voltak az elevátorba dobálva.

Az elevátor 1-25 méter széles, közvetlen a cséplőgép által hajtott kerékkel hozatik mozgásba és az etető nyílásba, perczenkint körülbelül 90 forgási sebességgel viszi fel a szétoldott kévét, hol azt egy töleseralaku készülék veszi át, amely önműködően fordítja kalászszal a dob felé a gabonaszálakat s egyuttal végzi az etetést is.

Egyik legnehezebb kézimunka a gőzcséplésnél — mint tudjuk — a kévek továbbítása és feladogatása az asztalra, hosszú asztagról, vagy annak fenekéről; a másik a helyes etetés maga. E kettőt egyesítve és géppel végezni van hivatva a távetető. Aki a gőzcséplés minden fazisát ismeri, az tudni fogja, mit jelent az emberi erőnek megtakarítása e kétféle munkánál, különösen olyan helyen, ahol amugy is kézi munkaerő hiányában szenvednek. Másrészt az etetés fontosságát is meg fogja tudni becsülni az, aki ismeri, hogy milyen ritkán lehet olyan munkásembert kapni, aki az etetésben kellő jártassággal és ügyességgel bír.

Az önetető a maga nyugodt, önműködő munkáját a következőképen végzi. A cséplődob fölött az elevátorral összekötöttségben álló tölesér van, amelynek oldalfalai olyképen támaszkodnak egymáshoz, hogy sajátos alakjuk

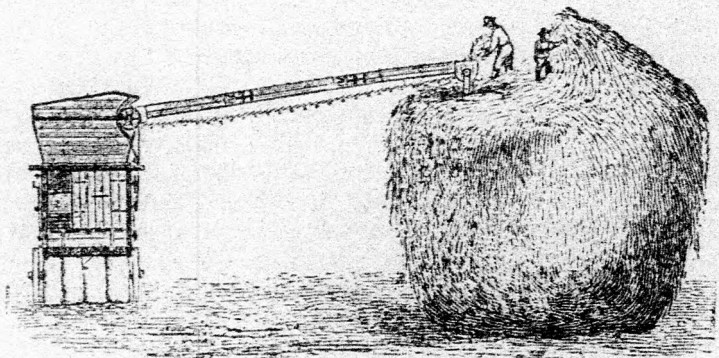
Itt azonban ő nincs veszélynek kitéve, mivel az etetést maga a gép végzi s neki csak az elevátorba kell a gabonát beletennie.

A távetető nélkül azonban elkerülhetetlen a gabonának a gépre való feladogatása, amit itt az a két ember végez, akik a kévet egyuttal szét is oldják.

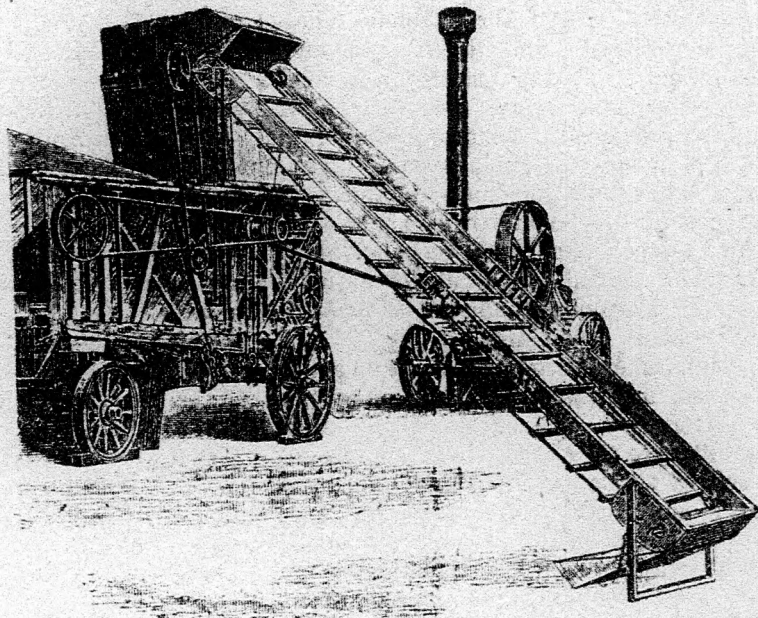
Figyelemre méltó továbbá az is, hogy a távetető elevátorja szükségképen megrövidíthető és meghosszabbítható, a szerint hogy mily magasságról és távolságról kell a gabonát továbbítani. S minthogy oldalra is fordítható, az asztag alakja és helyzete szerint állítható fel.

Az elevátor vége rostalemezzel látható el, a kövek kipergetése czéljából, a mi szintén — különösen kavicsos vidékeken — a szerencsetlenségek elhárítása végett nagyon fontos.

A 40. sz. ábra továbbá, még azt a nagy előnyt is mutatja, hogy a cséplőgépet az asztagtól mindig kellő távolságra állíthatjuk, a mi ugy tűzrendészeti szempontból, mint elővigyázatból szükséges. Ez az újítás — ugy lehet — maga után vonhatja az olesőbb tűzbiztosítási díjtételeket is. A dobot és etető tölesért betakaró süveg megakadályozza a magvak szétfrecesesését és szeles, esős időben is — utóbbiban legalább egy időre — lehetővé teszi a cséplést.

39. ábra. Golwer-féle távetető asztalmagasságra állítva.

40. ábra. Golwer-féle távetető földre állítva.

ismeretlen hangzása, vagy legalább is az ekként elnevezett találmány szerepe, működése nem olyan, amelyről, mint ismerősről beszélhetnénk. Egy pillantást vetve azonban a mellékelt két ábra bármelyikére, a „távetető” elnevezés tényleg reá illőnek bizonyul e gépre.

A kazalozót, vagy elevátort — melynek tulajdonképeni feladata a szalmát, a szalmarázóból a kazalra vinni — helyenként szintén alkalmazták kévek továbbítására az etető készülékhez; mindaddig azonban kevés eredménnyel, mivel általa a cséplőgép egyik hosszoldala egészen el lesz foglalva, ami csak hátrány és mivel kazalozó a kéveket az etetőnyílásba keresztbe viszi fel.

Golwer Iván, egy Németországban megtelepedett orosz gépész találta meg nyitját annak, miként lehet a géperőt a kévek feladogatására felhasználni s egyuttal mint kapcsolható össze a gép eme működése magával az önetetessel is.

A feltaláló az 1898-ban Rigában (Oroszország) rendezett mezőgazdasági kiállításon vonta magára talmányával a figyelmet, ahol az általa konstruált távetető-szerkezetet működésében mutatta be.

A távetető itt egy Garrett-féle cséplőgépben volt alkalmazva, úgy mint azt 39. sz. ábránk mutatja.

és állásuk egy csavarmentetelket, amely a gabonaszár derékszögben való megfordítását akként végzi, hogy az kalászszal vitetik a dobba, sokkal tökéletesebben, mint azt a legügyesebb munkás elvégezni tudná.

Ez a gabonaszárnak akként való megfordítása, hogy az kalászszal menjen lefelé, e találmány „Kolumbus tojása” a mi még bámulatos egyszerűsége és nyugodtsága által tűnik ki.

Az etető tölesér működése, illetve a gabona megfordítása természetesen az által az erő által történik, amelylyel azt az elevátor felhossa és a tölesérnyílásba belödti.

A gőzcséplésnél az asztalon legalább három embert kell alkalmazni, a kik közül egy etet, a másik kettő a kévet szétoldja és odaadja neki. E három ember a cséplőgép asztalán áll, a sebesen (perczenkint 1000—1100 forgást tevő) dob közvetlen közelében kitéve mindig a legnagyobb szerencsetlenség lehetőségének. A Golwer-féle távetető ezt a három embert, minden körülmények között megkíméli s ha számíthatunk ezek költségét, épu gy mint az esetleges baleset elleni biztosításukat, arra a következtetésre juthatunk, hogy e találmány cséplési munkálataink költségét is hivatva lenne redukálni.

Vegyük azonban, hogy az a munkás, a mely etet, ennél is szükséges.

Csűrök, pajtákban való gépelésnél szintén alkalmazhatjuk az etetőt, aként, hogy egyszerűen csak az etetőtölesért helyezzük a gépre, az elevátort pedig vagy egészen elveszszük, vagy szükség szerint rövidre szabjuk.

A Golwer-féle távetetőt elsőben Oroszországban alkalmazták s már itt is — ámbár még nem volt egészen tökéletesítve — kitűnt az, hogy bármely cséplőgépénél megfizethetlen előnyei voltak.

A Nadler & Nadler özég (Leonhard és társa Schöneberg-Berlin) képviselében volt az, aki Golwer-féle találmányt olyképen tökéletesítette, hogy az praktkus használatra teljesen kifogástalan. A találmány német birodalmi szabadalom.

Egy olyan önetető készülék előtt állunk tehát, amely szilárdan álló — nem mozgó részeivel — minden verőléces cséplőgépre könnyen és előnyösen alkalmazható s a mely a kézierő megtakarítása egyöntetű etetés, kellő biztonsági intézkedéseken felül még azt a gazdák szeméi előtt régen lebegő tervet van hivatva megvalósítani, hogy miként használható fel a géperő a gabona feladogatására és egyuttal etetésre is.

A. E.

Az electrotechnika és a kőszén-kérdés.

Az iparfejlesztés korszakában, amikor nap-után-újabb, nagyobb-nagyobb ipari telepek, — gőz- és villamármerőt igénylő gyárak létesülése, — a gőz- és villamvasuthálózat mind nagyobb kiterjedése oly nagy arányokat ölt, nem csodálhatjuk, hogy a német birodalmi gyűlésnek a szénkérdését tárgyaló interpellációval kellett foglalkoznia.

A német fogyasztók különösen most, amikor nálunk szénhiány állott be, — aminek okait az angol, szász és cseh szén elmaradásában keresik — kezdenek félni attól, hogy a közvetítő és kiskereskedelem a szénnek fogytával oly árat fog nekik szabni, amelyeket a fogyasztók elviselni képtelenek lesznek; de félnék attól is, hogy a szénhiány tartósabb jellegűvé válhat, aminek következményei ellen már ma kívánnának védekezni.

Hogy pedig e törekvésükben ezidőszent czélt még nem értek, okot nyújt nekünk is arra, hogy a szénkérdésnek — ha nem is jelenével, de jövőjével már ma foglalkozunk, — annál inkább, mert nálunk az árakra befolyást gyakorló szénprodukczió oly kezekben van, amelyek diktatori hatalma ellen sem a fogyasztó, sem pedig a kormány még kevésbé rendelkezik befolyásoló és határtszabó eszközökkel, mint pl. Németországban és valójában, ha az emberi tudomány haladása nem nyujtana reményt arra, hogy korszakalkotó találmányaival ugyszólván lehetetleníti a szénnek aránytalan drágulását, akkor csakugyan aggályljal telten kellene a jövőbe tekinteni, mert hiszen a szénprodukczió sohasem érhetné el szükséges mennyiségét s így fokozatos drágulása talán a hihetlenségig emelkedhetne.

Szerencsére ez nem következhetik be, mert a mit talán a természet megtagadna, a nure a kartellek spekulációja rákényszerítene, attól megóv bennünket a hatalmas lépésekben haladó emberi tudomány.

A villamármerővitelben eddig nagyobb távolságok csak úgy voltak elérhetők, ha közben felállított telepekből megújított erejű áram produkáltatt; így természetesen a jelentékeny befektetések és a nagy áramfejlesztési költségek (szén) miatt nem lehetett gondolni arra, hogy nagy távolságokra például villamoserőre berendezett vasut építtessék, vagy több gépezemű ipartelep a gépezetet hajtó vilamármmal ellátassák. Egy, az electrotechnika terén korszakot alkotó újabb találmány azonban, amely egy telephelyből aránylag kisméretű vezetéken a legmagasabb feszültségű — szabályozható — villamármerőt képes szolgáltatni a legnagyobb távolságokra menő járműveknek (vonatoknak) és szétágazóan több ipartelepnek is a nélkül, hogy közbeneső áramfejlesztő telepekre volna szükség, egészen új életet nyit meg a villam-technikában a vasutközlekedésben és a gépezemű iparvezetésben egyaránt.

De e nagyszabású gátló kihatásai is vannak e találmánynak a szénnek a fogyasztóra nézve kedvezőtlen átalakulásai ellen. Mert ha a villamármerőfejlesztés szétágazólag és nagy távolságokra is egy központi telepről történhetik, ez annyit jelent, hogy megközelítettük a modern technika egyik ideális feladatát, nálunk is, hogy a vízerőt kihasználjuk; ha pedig ezt elértük, akkor egy hatalmas mennyiségű lekötött szén szükséglet szabadul fel a kisebb közfogyasztás javára, amely kisebb közfogyasztók sorában a mezőgazdák cséplési, szeszfőzési és egyéb czélokra szolgáló szén szükségletükkel meglehetősen tekintélyes számot képviselnek. Szükségletüket tehát, — ha már ez a holdogabb idő bekövetkezett — képesek lesznek azon az áron beszerezni, amely a mérsékelt szén szükségletet bizonyára bőven felülmúló kínálatnak aránya szerint elég jutányos leend.

Abban a forgatagszerű haladásban pedig, amely mai korszakunkat jellemzi, talán nem is

annyira beláthatatlan jövő zenéje az, amit itt konkluzióképpen levontam, mint az az első pillanatra látszik. Ma már komolyan lehet ugyanis szólni arról, hogy a vasutainknak egyelőre persze csak a főbb vonalaknak — villamos hajtózemre való átalakításának terve nem maradhat nagy időre pusztá terv; ha pedig ez megvalósul, akkor az ezzel kapcsolatban e czélra építendő központi áramfejlesztő telep nemcsak lehetővé, de föltétlenül szükségessé is teszi, hogy nagyobb vizeink, jelölül a Dunának hajtóereje kihasználtsassék. E hatalmas hajtóerőnek felvételére létesítendő vízmű megépítésénél pedig az intézőkörök bizonyára kombinálni fogják azt is, hogy egyuttal a helyi ipartelepek géphajtóerősüksége is fedeztessék és ez a fontos tényező is megoldást nyerjen a kérdés elintézésében. Így hova-tovább odajutunk, hogy a drága sziléziai és porosz, vagy más külföldi szénnek egyúgy, mint magasabb hőfokfejlesztőképességű belföldi szénnek kitermelt mennyiségei elfogadhatóbb áron jutnak majd a ráutalt közfogyasztó rendelkezésére.

Mindez pedig három évtized alatt — még kedvezőtlen pénzügyi körülmények közepett is — lefolyhat. Kezdetnek elég biztató képet nyújt e részben a zólyom-brezói és kis-garami műveknek vizierővel hajtott villamosüzemre tervezett átalakítása, mely átalakítás folytán az eddigi 324.000 koronát tevő hajtóerő előállításai költség 20.000 koronára apad; még inkább az ikervári villamos turbinatempel, mely a ma szolgáltatott 1500 lóerőnyi hajtóerőjét sem tudja kellelőleg hasznosítani.

Ugy vélem, hogy az átalakulás eme stádiumában a kezdő és akcióba lépő szerep — már az államvasutak érdekében — folyólag is — a kereskedelmi miniszter alkotó kezére vár és ha a nagy kérdés a modern eszközök igénybevétele mellett szerencsés megoldást nyerhet, akkor az állam a saját vízművei segítségével nyújtandó és nyújtandó vízierőnek herbeadásából bő anyagi kárpótlást nyerne úgy az átalakulás folytán eleső egyéb hasznokért, mint a vízműépítésbe befektetendő költségeit egyaránt még akkor is, ha helyenként a vízhasználati jog magához váltásáért még külön áldozatokat kellene hoznia.

A kőszénkérdés azonban ez átalakulások után is még állandó maradván, azt hiszem nem tévedek, ha kívánatosnak tartom, hogy a kormány a jövőben még inkább fentartsa a kótrási jogok megadásánál épügy, mint az állam tulajdonában nyitandó bányákra vonatkozó összes jogai és előjogainak épségben tartására vetoját, a mivel a jövő nemzedékek érdekében is gondos előrelátást tanusit. Z. I.

HALÁSZAT.

Rovatvezető: Landgráf János.

Halastó alakítása.

T. M. a „Köztelek” szerkesztőségéhez az alábbi kérdést intézte:

„Az én uraságomnak van a Ferencz-csatorna mellett, a mellékelt vázlat szerint földje. Az „a”-val jelzett rész egyedül sajátja, egy méter mély, 5000 □-l kiásított kenderáztató, amely évenként 8—1000 korona jövedelmet hoz. A „b”-vel jelzett részlet természetből 5 méternyi mély és 10000 □-l területet foglal (ennek a fele a szomszédé), a szélei körül nádas és sás van és füvel benőtt, a víz ilyen soha se szárad ki. Itt majd mindig ponty, kárász és czigányhal szokott benne lenni.

Miután a kenderáztatóhoz szántóhely is kell, pedig az kevés van, szeretnék az áztatót halastóvá átalakítani. Vennék 20—30 q. apró pontyot, kárászt és czigányhalat, amit beleeresztenék. Egy év alatt milyen sulyra nőhetnek meg az egyes halfajok, kellene-e őket etetni és mivel? Lehetne-e esetleg más fajta halat is beletenni, jövedelmez-e évenként annyit, mint a kenderáztató?”

A kenderáztatót át lehet alakítani halastóvá, ha gyökeresen kitisztogatják. Legelső sor-

ban a vizet kell belőle kibocsátani az utolsó cseppig, s azután azt a szerves anyagokból álló üledéket kell eltávolítani a tófenékről, a mely ott a kenderáztatásból keletkezett. Szükséges lesz továbbá a tómedert huzamosabb ideig szárazon állani hagyni, hogy a halaknak ne csak életben maradása, de gyarapodása is biztosítva legyen a haltápláléknak azon bővebb szaporodása révén, mely a tómeder szárazon állásának következménye.

Az semmi esetre sem volna helyes apró pontyokkal kárászokkal s hozzá még czigányhállal is népesíteni be a tavat, okszerű kezelés mellett csupán egy fajta halat s egyivásuakat lehet abba behelyezni. Behelyezendő halfajul leginkább a pontyot ajánlhatjuk, de nem a folyóbeli, hanem a nemesebb halgazdaságbeli pontyot, mely jóval értékesebb amannál, miután gyorsabban és husosabbra fejlődik. Oly kis területre mint a kérdéses (5000 □ öles) tó, nem lehet 20—30 métermázsza halat behelyezni, mert akkora területen nem terem annyi haltáplálék, amennyi szükséges volna arra, hogy az a tómeder hal nőhessen, gyarapodhasson. Ha pedig mesterséges táplálék nyújtásával akarnának a természetes táplálék hiányán segíteni még nagyobb baj keletkezhetne, azt a csekély vízmennyiséget ugyanis miharabb megfertőztetné annak a sok mesterséges tápláléknak el nem fogyasztott része s a bőven táplálkozó tómeder hal ürülné. Nálunk nem is szokásos a pontyok mesterséges táplálása, miután halgazdaságaink tavai produkálnak annyi haltáplálékot, hogy évente egy kat. hold tóterület után lehet számítani 90 kg. halhusszaporulatra oly tavaknál, melyek télen át szárazon állanak. Ez szép eredmény, s ugyszólván költség és fáradság nélkül jut hozzá a tulajdonos, míg a mesterséges táplálás nemcsak költséges, de körülményes is.

Oly tavaknál, melyeket télen át nem lehet szárazon tartani, 40—50 kg. halhusszaporulatnál többre nem számíthatunk, mesterséges táplálék nyújtása nélkül.

Feltéve, hogy a szóbanforgó tóterület ilyen tulajdonsága, a következő terv szerint és a következő eredménnyel volna az halászati-lag értékesíthető. Minden tavaszszal be kellene a tóba helyezni 200 drb két éves 0.5—0.75 kg. sulyu pontyot. Ezek nyáron át csak annyi gondozást igényelnének, hogy a tóvíz erősebb megapadásának kellene elejét venni, már amennyiben az kivihető.

A halak őszre piacra hozhatókká növe lehalászatnának. A tó benépesítése belekerülne mintegy 140 koronába 120 koronával számítva egy métermázsza pontyot s a lehalászott körülbelül 2.7 q. halat ugyanolyan egységár mellett 320 koronán lehetne értékesíteni. A tó tehát 180 koronát jövedelmezne, számításon kívül hagyva csekélyesége miatt a lehalászási s más üzemi-költséget.

Ha mesterséges táplálék is nyujlatnék a halaknak, a tó jövedelmezősége körülbelül így alakulna. Be lehetne helyezni a tóba négyszer annyi, azaz 800 drb ugyanolyan kora és nagyságu pontyot. Mesterséges táplálékkal legalkalmasabb volna a tengeri dara vagy a csillagfűt dara, s etetési időül a három legmelegebb hónap: jun us, julius és augusztus. Jónak bizonyult mód szerint naponta és kat. holdanként 45 kg. számítva a mesterséges táplálékból, az e révén előálló husszaporulat kísérleti adatok alapján holdanként 80—100 kg.-ra menne. E mellett a mesterséges táplálás mellett tehát mintegy 450 kg. volna a halgazdaság produkálta husszaporulat. Egybevetve azonban a felhasznált mesterséges táplálék értékét az e révén nyert halhusszennyiséggel, az tünik ki, hogy egy métermázsza halhús belekerül 70 koronába, 120 korona értékesítés mellett tehát csak 50 korona az itt mutatkozó jövedelem, vagyis a halastó mesterséges táplálék használata mellett sem igen jövedelmezne többet 300—350 koronánál.

Ha meg volna a lecsapolhatóság lehetősége s a tó minden télen át szárazon állhatna,

ugy jövő
táplálék
kedhetn
500—60
120 kor

K

O

Emléke
Egyesül
Bíl el
különös
mokkal
vetett h
mely ál
részesít
Államok
fennálló
sértését
elmarad
tudattál
az érde
azt az
nagyobb
ban az
titok es
Államok
ország
czukora
juthatot
a többi
E titok
azon vá
utóbb O
részt pe
erős szil
fejlődhe

A
washing
ez ellen
ben tilt
a wasi
melylye
tette a
Orszor
sietett i
rikai va
olyanny
értékű a
veszélye

Az
kenység
kiegyenl
végleges

O
fuj a sz
magatar
szemben
csak va
két állar
A
érdekes
czimű la

„A
Orszor
befolyás
vagyunk
államokl
az Egy
ország k
bizonyar
vezetne,
gal a vá
mint Or
országga
Orszor
delmünk
a keresk
vetett jó
dezní. E
maradni

ugy jövedelmezősége a természetre hagyva a táplálék kiteremtését 350—400 koronára emelkedhetne, míg mesterséges táplálás mellett 500—600 koronára, a már előbb is számított 120 koronát véve 1 q. halhus egyenértékűül.

M. E.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: De Pottere Bruno.

Oroszország. Vámpolitikai villongások. Emlékeztet az a nagy felháborodás, melyet az Egyesült-Államok kormánya 1897-ben a Dingley-Bill életbeléptetésével egész Európában, de különösen nálunk előidézett. E törvény a prémiumokkal egyenlő magas különbözeti vámot vetett ki mindazon államok cukorbehozatalára, mely államok nyílt vagy titkos prémiumokban részesítették cukorkivitelüket. Az Egyesült-Államok e rendelkezését általánosan mint a fennálló kereskedelmi szerződések durva megsértését fogták fel s az ellene való tiltakozás elmaradását tisztán Európa gyengeségének tudták be. De ama tudat, hogy az új terhet az érdekelt államoknak közösen kell viselniük, azt az egyesekre nézve türethetőbbé tette. Annál nagyobb feltűnést és visszatetszést okozott azonban az a hír, mely mint egy gondosan őrzött titok csak nemrég pattant ki, hogy az Egyesült-Államok a Dingley-Bill alkalmazásánál Oroszországgal szemben kivételt tett, mely ország cukora tehát azontul is különbözeti vám nélkül juthatott az amerikai piacokra, természetesen a többi államok cukorkivitelének nagy kárára. E titok kipattanásában találhatjuk tehát okát azon vámpolitikai villongásoknak, melyek legutóbb Oroszország és az Egyesült-Államok, másrészt pedig Oroszország és Németország közt erős szikrákat vetettek és könnyen vámháborúkká fejlődhetnek.

A német kormány ugyanis értesülvén a washingtoni kormány e kétszínű magatartásáról, ez ellen, bár bizalmas uton, de annál erélyesebben tiltakozott. E tiltakozásnak eredménye volt a washingtoni kormány azon rendelkezése, melylyel nemrég az orosz cukorra is kiterjesztette a különbözeti vám szedését. Ezt azonban Oroszország nem hagyhatta viszonzatlanul és sietett is megfelelő válaszzal, midőn az amerikai vasra kivett vámot tetemesen felemelte olyannyira, hogy ez az évi 60 millió dollár értékű amerikai vasbehozatalt nagy mértékben veszélyezteti.

Az Egyesült-Államok ugyan nagy előzenyességgel siettek a felidézett egyenlenség kiegyenlítésére, de azért az ügy még nincsen véglegesen elintézve.

Oroszország pedig sejtjén, hogy honnan fúj a szél, ez idő óta tanúsít oly ellenséges magatartást a német vámpolitikai törekvésekkel szemben, olyannyira, hogy e magatartás nemcsak vámháborút eredményezhet, hanem a két állam politikai feszültségét is előidézheti.

A három ország egymásközi viszonyára érdekes világot vet a „New-Yorker Tribune” című lap következő fejtegetése:

„A vámháborúval való fenyegetőzés Oroszország részéről semmi tekintetben nem befolyásolhat elhatározásainkban. Kötelezve vagyunk arra, hogy Németország és a többi államokkal szemben szótartók legyünk. Hogyha az Egyesült-Államok Oroszországot Németország kárára kedvezményekben részesítené, ez bizonyára Németország részéről represszáliákra vezetne. Pedig nyilvánvaló, hogy Németországgal a vámháboru sokkal veszedelmesebb volna mint Oroszországgal. Összekötöttetésünk Németországgal hasonlíthatatlanul bensőbbek, mint Oroszországgal, Németországgal való kereskedelmünk 18-szor jelentősebb. A cukorkérdést a kereskedelmi szerződések és a tarifátörvénybe vetett jó hit magasabb szempontjából kell rendezni. Ez meg fog történni, és ezzel el fog maradni mindenféle vámháboru lehetősége.”

E sorokból ugyancsak világosan kitűnik, mily nagy hatással lehetett Washingtonban a német kormány erélyes fellépése, mely az amerikai kabinetnek egyszerre eszébe juttatta a „szerződésekbe vetett jó hit magasabb szempontját!”

Portugália. Vámtarifaforgalom és előkészületek a kereskedelmi szerződésekhez. A portugál magas védővamos tarifa reformját a portugál kormány már régebben tervebe vette és erre nézve javaslatot, valamint egy minimális tarifát is dolgozott ki. A minimális tarifát azonban az ipari és kereskedelmi testületek kifogásolták, az agráriusok pedig bizonyos mezőgazdasági termékek vámjának tervezett leszállítását ellenezték. Minthogy amugy sem volt kilátás, hogy a kormányjavaslat a kortezben keresztül menjen, másrészt a portugál magas vámok mellett nem igen volt remélhető, hogy a külállamokkal, nevezetesen a monarchiával, Németországgal és Franciaországgal szerződést kötni lehessen egyelőre a külügyminiszteriumban bizottságot szerveztek, melynek feladata a kereskedelmi szerződésekre és vámtarifákra vonatkozó javaslatokat és kívánságokat tanulmányozni.

Rumánia. A földművelésügyi miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése, A román-bolgár kereskedelmi egyezmény megszüntetéről: a román-görög kereskedelmi szerződés megkötéséről.

A Rumánia és Bulgária közt 1895-ben kötött s évről-évre megújított kereskedelmi egyezmény folyó évi január hó 14-én lejárt anélkül, hogy megújított volna. Így a két ország közötti forgalomra nézve életbe lépnek az általános vámtarifa határozmányai. Bár az utóbbi időben a két ország közötti forgalom nem volt nagy, ez által még jobban meg lesz szorítva s az egyezmény hiánya különösen érezhető lesz a tavasszal nagy számban mint gazdasági munkások és kertészek átjövő bolgároknak nézve, kiknek ezentul utleveleik láttatkozása alkalmával az előirt díjat meg kellene fizetniük, mitől eddig mentesek voltak. Minthogy a Rumániába átjövő bolgárok különben is, mióta a két ország között oly feszült viszony uralkodik, szigorubb rendőri elbánás alá kerülnek, ezen újabb körülmény a munkások és kertészek átjövételét, kik pedig a román gazdasági életben fontos szerepet játszanak, minden esetre bizonyos mértékben meg fogja nehezíteni.

Ezen feszült viszony következményei abban is nyilvánulnak már, hogy a külföldre szállított gabonának egy tekintélyes része utolsó időben nem mint eddig Galatza szállítását, hanem az oroszországi reni-i kikötőbe, honnan az Oroszországgal által újabb megnyitott kiliai Duna-ág útjain juthat a Fekete-tengerre.

Egy további vámpolitikai esemény a román-görög kereskedelmi szerződés, mely a román-törvényhozás által már elfogadtatott s a görög parlament által leendő tárgyalás és jóváhagyás után életbe fog lépni. Határozmányai következők:

1. Mindkét állam alattvalói, hajói s áruai a másiknak területén úgy a beviteli, kiviteli s átmeneti forgalom, valamint a kereskedelmi és tengerészeti közlekedés, az ipar és kereskedelem gyakorlása, vámok és más díjak fizetése és az ipari tulajdon oltalma tekintetében a legnagyobb kedvezményt élvező nemzet jogaiban részesülnek.

2. Rumániában az előbbi fejezetben említett, a legnagyobb kedvezményes nemzetre vonatkozó jogok nem terjednek ki az olyan kedvezményekre, melyek külön, vagy pótlólagos egyezmények által egy szomszéd államnak adtak, vagy adatni fognak, sem pedig azokra a díjelengedések, vagy kedvezményekre, melyek csak egyes határvonalakra, vagy egyes kerületek lakóira a határszéli forgalom könnyítése céljából adtak meg.

3. Az egyezmény a megtörtént ratifikáció után azonnal életbe lép és érvényben marad bármely fél részéről eredő felmondást követő 9 hónap lejártáig. Amely felmondási jogot

azonban 1903. év április 14-ike előtt egyik fél sem fogja igénybe venni.

Minthogy 1887. év óta Görögország és Románia között nem létezett kereskedelmi szerződés és a görög beviteli vámok az érték 30—145% között váltakoznak. Románia terményeinek Görögországba való bevitelle lehetetlen volt és különösen gabona és liszt monarchiánkból és Oroszországból vitett oda be. A szerződés ratifikációja esetében tehát most Görögországban, hol a gabonabevitel 1899-ben 35.081.749 frank értéket képviselt, Románia is részt fog vehetni ugyanazon feltételek mellett, mint a többi ország.

Transzverzális vasut a Balkánon. Nem régebben az egész európai sajtót bejárta a balkáni transzverzális vasut építésének terve. A transzverzális vasut a Balkánállamoknak forgalmát volna hivatva a viziutakra terelni illetve összekötésbe hozni. Csak ujabban tűnik ki, hogy az egész kérdés mögött maga Oroszország áll, melynek mérvadó köreiben mostanában a vasut kérdéssel behatóan foglalkoznak. Oroszország ugyanis a szibériai vasut mellett, melynek révén Ázsia forgalmi viszonyaiba való beavatkozást célozta, a Balkán transzverzális vasutal egy a Balkán minf a nyugati piacokhoz való juthatást véli elősegíteni nyersterményei részére. A Balkán államok területén húzódná át a vasut és a Fekete-tengert volna hivatva az Adriával szoros összekötésbe hozni. Oroszország e közlekedési politikájának célja a gabonakivitel előmozdítása úgy a Don, mint a volgamenti s különösen pedig a szibériai tartományokból a dél-nyugateurópai fogyasztó piacokra a legrövidebb utirány felhasználásával. A vasut kiinduló pontja a várnai kikötő s a várna-plevnó-szófia vasútvonal felhasználásával bolgár területen a szerb határig vezetne, illetve eddig meghosszabbítatnék. Szerbia déli-csucsain keresztül Ristovátzon át Sibeve, Üszküb, Szaloniki és Verisoviczban a keleti vasut társaság verisovicz-vitroviczai vonalához csatolatnék. Verisovicztól a régebbi idő óta török területen (Albania) tervezett verisovicz-priszteni vasuti vonal és tovább a Drinavölgyben a montenegrói határig követte Scutari d'Abannia mellett ezen város érintésével montenegrói határon San-Giovanni-di-Medua és Dulcigno-n át a megfelelően kibővitendő és átalakítandó Antivari kikötőhelyig mint nyugati végállomásig vezetettnek.

Az Oroszországnak imputált ezen vasut vállalkozás, mint a fentiekből kitűnik, nemesak Oroszország külkereskedelmi érdeke, de egyuttal Bulgária, Szerbia és Törökország kereskedelmi forgalma is eddig nem ismert fokra emelkednék e transzverzális vasut létesítése esetén, nem is szólva Montenegróról, mely eddig Európa, közforgalmától ugyszólván egészen elszigetelve állott, amiből önként következik, hogy szükségleti czikkel való ellátása is rendkívüli nehézségbe ütközött és ütközik. A transzverzális vasut megnyitával Montenegro könnyű forgalmi összekötötést nyerne úgy a Balkán államokkal, mint egyáltalán a viziutak révén a nyugati államokkal is.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

193. kérdés. Mikor és miként lehet a lóbabot és mákot legjobban aratni? W. B.

194. kérdés. Birtokom ugarnak esendő részét erősen trágyázva kender-, len- és mákvetéssel akarom kihasználni, kérdést intézek gazdatársaimhoz, várható-e ezek után kielégítő buzatermés? Z. J.

195. kérdés. Egy 60 holdas táblám mult tavasszal bükköny és csalamadéval trágyázva, és ősszel az egész tábla buzával be lett vetve, de miután a tábla egy kisebb részének nem jutott istállótrágya, én azt most műtrágyával pótolni akarom. A fiatal zöldvetésre csak

chilisalétrum alkalmazható lesz-e és magy. holdankint hány kilót hintessenek. Nem lehetne más, a chilisalétrumnál olcsóbb műtrágyát használni?

196. kérdés. A Ferrofix öntöttvasforrasztó-anyag hol kapható, és egyúttal a vele való bánásmód felől hol kaphatok felvilágosítást?

197. kérdés. Egy haszonbérbe vett birtoknak a bérlet lejártával köteles lett volna a bérlő a szerződés szerint 250 holdat istállótrágyával megtrágyázva átadni, ezt nem teljesítette, hanem csak 160 holdat trágyázott meg istállótrágyával és 300 holdat műtrágyával (szuperfoszfáttal), a bérlő azt állítja, hogy az ő általa 300 hold műtrágyázott terület bőven megfelel a hiányzó 90 hold istállótrágyázásnak. Megjegyzem, hogy a szerződésben csak istállótrágyázás van említve és akkor (15 évvel ezelőtt) a szerződés kötés idejében műtrágya tekintetbe vehető nem volt. Tehát kérem, mennyiben felel meg a szuperfoszfáttal való műtrágyázás az istállótrágyázással szemben, és milyen arányban számolható el egymással?

198. kérdés. A bérlő köteles lett volna a birtokon levő rétségen elhuzódó árkot kitisztítani és kitisztítva átadni, állítása szerint nem felelt meg ennek a kötelességének, mert a rét és az árkok talaj- és esővizek által azon nyáron el öntve.

Kérem velem tudatni, vajjon felmenti-e a bérlőt fenti körülmény a szerződésben elvállalt kötelezettségtől és ha nem, milyen alapon volna az árkok tisztítása számítható a vidékünkön átlagos 60 kros napszám mellett?

199. kérdés. Az 1899. évi tavasszal vett luczernának egyik széle tavaly igen silány maradt. Hogy azt feljavítsam, a múlt őszszel decemberben magyar (1200 □-öles) holdankint 3 q gipszet szórattam rá és most tavasszal még salétrom műtrágyát akarok rá hinteni.

Nem-e káros a gipsz és salétrom vegyülete, tehát jól tesz-e és ha igen, mennyi salétromot adjak és mikor, korábban vagy később-e egy magyar holdra?

200. kérdés. A Köztelekben egy budapesti cég már néhány hónap óta új világító anyagot hirdet Pyroleum elnevezés alatt, miután a hirdetésből nem lehet valami anyag jóságát megítélni, tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztőjeget, hogy sziveskedjék b. lapjukban, tekintve az ügynek közérdekű voltát, tudomásomra adni, vajjon ezen új világító anyag alkalmazható-e a gazdaságban, ha igen, akkor kérem arra kiterjeszkedni, olcsóbb-e és nem-e tűzveszélyesebb az eddig használatban levő petróleummal.

201. kérdés. Egyik budapesti magkereskedő cég több lapban egy reklámközleményt tett közzé, melyben Vitéz Lajos álnév alatt elmondja, hogy ő csak magyar luczernamagot tart, mivel nekünk francia importra nincs szükségünk, holott ugyanaz a cég árjegyzékében az olasz luczernát hirdeti. Azt szeretném tehát tudni mennyivel jobb az olasz luczerna a francziánál és mennyivel van nagyobb szükségünk az olasz luczerna importjára, mint a francziáéra.

202. kérdés. Mely daráló gép vétele volna ezidőszerint legajánlatosabb egy JM. Grob. Leipzig féle 4 névleges (de éppen nem tényleges) lőerejű petróleummotor által való hajtásra.

Felelet.

Lóbab és mák aratása. (Felelet a 193. sz. kérdésre.) A lóbab aratásának akkor van az ideje, mikor az alsó hüvelyek már kezdenek megfekedni, a felső hüvelyek pedig felig zöldes színűek és a levelek hullani kezdenek, amikor is a szár zöld színe megfakul. Ha a levágás ezen stádiumon túl történik, akkor csak hajnalban, vagy éjjel ajánlatos vágni, mert

nappal a mag kipereg. Lehet géppel, vagy kaszával is aratni, bár ez utóbbi drágább, de tökéletesebb munkát végez, mert nem pereg oly sok mag. Az aratás után lehetőleg kis kévékbe kell a babot kötni, utóérés végett.

A mák aratása akkor történhetik, ha a fej fás keménységű, a magvak pedig rendez színűek; e munka augusztusban végezendő (akár gyermekekkel is és így olcsóbb a napszám) olyképen, hogy a szárazakat éles sarlóval töben levágják, azután pedig szalmakötelekkel kévékbe összekötve, párosával hosszú sorokba felallogatják. Ha nyitott fejű a mák, akkor a két vágó között egy zsákhordó járjon, aki átveve a vágóktól a mákfejeket, annak tartalmát beleönti a zsákba, avagy mint leggyakoribb az eset, a fejet tartalmával együtt összegyűjti a zsákban. Ha ez megtörtént, akkor száradni engedjük a mákot.

Kender, len és mák mint elővetemények. (Felelet a 194. számú kérdésre.) Mind a három növény után bátran termelhető buza. A búzának a három növény közül legjobb előveteménye a mák, ezután a kender, legkevésbé jó a len, különösen ha az magnak termeltetik. A földolog, hogy ezen elővetemények lekerülte után, a talaj kellőképen előkészítessék a buza alá.

Buza felültrágyázása. (Felelet a 195. sz. kérdésre.) A buza felültrágyázására, amint azt a „Köztelek”-ben már ismételt elmondtam, csakis chilisalétrum használható. Ezzel sem lehet azonban minden gyenge buzavetést felsegíteni. Eredmény csak akkor várható, ha a talaj egyéb tápanyagokban nem szűkölködik és a buza gyengesége a késői vetéstől a kedvezőtlen időjárástól vagy egyéb más külső októl, nem pedig a talaj soványságtól származik. A jelen esetben 125–150 kg. szuperfoszfátot kellett volna elszórni a buza vetése előtt, akkor holdankint 70–80 kg. chilisalétrum igen jó eredményt szolgáltatott volna, így azonban hatása legalább is kétséges.

Ferrofix. (Felelet a 196. sz. kérdésre.) A „Ferrofix” vasöntvényforrasztó anyag kapható Lukács és Tsai cégnél Budapest, VI., Podmaniczky-utca 8. hol a vele való bánásról is részletes felvilágosítással szolgálnak.

A műtrágyázás mennyiben helyettesítheti az istállótrágyázást? (Felelet a 197. sz. kérdésre.) A szuperfoszfáttal való műtrágyázás nem helyettesítheti az istállótrágyázást, mivel a szuperfoszfát oly egyszálú trágya, amelylyel csak foszforsav jut a talajba, míg az istállótrágya teljes trágya, mely a növényeknek a foszforsavon kívül a többi növényi tápanyagokat is szolgáltatja u. m. nitrogént, káliát és másokat. Azonkívül a szuperfoszfát nem növeli a talaj humusztartalmát, míg az istállótrágya szerves anyagával a humusztartalmat is növeli s ezáltal a talaj termőképességének fokozásához tetemesen hozzájárul.

Mindezeknél fogva és mivel a szerződésben műtrágyáról szó sincs, a bérbeadó jogosan megkövetelheti, hogy a bérlő a 90 hold meg nem trágyázásából eredő kárt megtérítse.

Ha mindazáltal a bérbeadó szemben a bérlővel némi méltánylással lenni akarna, akkor mindenekelőtt figyelembe jön az a kérdés, hogy a trágyázásra kikötött 250 hold oly terület-e, mely közvetlen trágyázásban részesült, s melyből a bérlő még semmi termést nem vett, vagy amelyről esetleg már egy termést nyert pl. trágyázott takarmányt, továbbá, hogy a 300 hold szuperfoszfátozott terület mint ilyen adatik-e át a bérbeadónak, vagy pedig a bérlő erről is nyert már egy termést.

Ezek a kérdések azért fontosak, mivel az istállótrágya hatása agyagos talajon mintegy 4 évre, a szuperfoszfáté pedig csak 2 évre terjed, az istállótrágyából pedig az első termés csak mintegy 40, a szuperfoszfátból pedig mintegy 75%-ot fogyaszt.

Mint hogy pedig az istállótrágyázás sokkal költségesebb, mint a szuperfoszfáttal való trá-

gyázás, tekintettel a többi felhozott körülményre, az értékarány a két trágyázás között következőképen alakulhat:

1. Közvetlen trágyázás esetén, amidőn az átadandó trágyázott területről még semmi termés nem nyeretet, 6 hold szuperfoszfátozott terület megfelel 1 hold istállótrágyázottnak, vagyis 300 műtrágyázott hold, 50 istállótrágyázottnak.

2. Az első termés levétele után az értékarány már csak mint 1:10-hez, vagyis 300 műtrágyázott hold megfelel 30 hold istállótrágyával ellátottnak.

A helyi viszonyok szerint, nevezetesen a trágyázás mérve, istállótrágya értéke és termésmefokozó hatása szerint persze némileg módosulhat ez az arány, de támpontul a közölt adatok szolgálhatnak.

Kötelezhető-e a bérlő az árkok kitisztítására? (Felelet a 198. sz. kérdésre.) Ezen kérdés eldöntésénél figyelembe veendő első sorban, hogy az árkok kitisztítását meggátolt talaj- és esővizek oly rendkívüliek voltak, hogy ezeket a törvény értelmében vis majornak lehetne-e minősíteni s mely esetben a bérlő az árkok kitisztítására nem lenne kötelezhető.

Valószínűbbnek tartjuk azonban, hogy a bérlőt kötelessége teljesítésében csak a kedvezőtlen időjárás gátolt meg, ami ott esetleg gyakrabban szokott előfordulni. Ebben az esetben a bérlő nemcsak köteles a szerződés követelményeinek eleget tenni, hanem ha ezt megtenni vonakodnék, az árkok rendes kitisztítása az ő költségére eszközölhető és ez a költség vagy a bérlő óvadékából vagy ingó vagyonaiból lefoglalható.

Salétromtrágyázás luczernára. (Felelet a 199. sz. kérdésre.) A salétrom bátran elszórható a luczernára, káros hatástól egyáltalán nem kell tartani. Kat. holdankint 30–40 kg. salétrom teljesen elegendő. A salétrom elszórasa után a luczernát jól meg kell fogasolni.

Olcsó világító anyag. (Felelet a 200. sz. kérdésre.) A „Köztelek”-ben hirdetett pyroleum olcsó világító anyagról már kétszer is megemlékeztünk lapunk hasábjain, 1900. évi 1700. oldalon és 1901. évi 7. szám 154. oldalon. A szerkesztőségben megérett próbavilágítás teljesen bevált és megfelelt az anyagról állított feltételeknek. Egy 2 1/2 deczis öblöny petróleum 8 óráig égett a felügyeletünk alatt, míg a petróleum ugyanazon öblönyben 16 3/4 óráig tartott. Fénye megfelel és egyenlő a petróleum erejével. A lámpa esetleges levertésénél elalszik a pyroleum mécse, amit kézben kipróbáltunk szintén. De ha a folyadék esetleg szétömlik az eltört öblönyből, a gyulás ez alkalommal is ki van zárva, mivel a tányérba, vagy a padlóra kiöntött pyroleumot égő gyújtóval sem lehet meggyújtani, ami tűzveszély ellen megóvja a gazdát. Miként a folyó évi 7. számban bemutattuk, a petróleum- és pyroleum-lámpa között csupán a lámpabél és csavarnál van némi eltérés és így nagyobb bevasárlásnál szükségfeletti az öblönyöket és a többi részt eldobni, hanem csakis a megfelelő nagyságu csavart és lámpabelet rendelni hozzá. Az anyagról, bár számos nagy uradalomban van már bevezetve, tudunk szerint panasz nem hallatszott. Hanem szobák világítására semmiesetre sem ajánlható, csupán gazdasági épületek, eselédlakok és pin-czék részére válik be. Egy dolgot még czélszerűnek tartunk elárulni róla: azt, hogy ezt az anyagot eselédnek nem lothatják, mert az ő petróleum-lámpájokban legfőleggy egy-két nap é, aztán a szerkezet hiánya miatt a lámpája is elromlik a tolvaj eselédnek. Emiatt a eselédnek már több uradalomban zugolódott is, mert nem égethet az uraságtól csempészett világító szert. Hogy a hosszabb használat folyamán miként fog beválni, arról előre nem beszélhetünk, de mindenesetre próbát tenni vele érdemes, ha elgondoljuk azt, hogy egy gazdaságban, hol évenként 200 koronát adnak ki petróleumra, ott 100 koronát meg lehet takarítani a pyroleum égetése által, ami sem

nem szagos, mint a petróleum, sem nem tűzveszélyes.

Darálógép. (Felelet a 202. kérdésre.) Nevezett motor által való hajtásra a Kühne E. cég által forgalomba hozott H. számú Bamford fele „Rapid” darálógép felel meg, vagy ugyanilyen erőt (az árjegyzékben 2—3 lóerőt) igénylő „Albion” darálógép, melyet Graepel Hugó gépgyáros árusít. *i. S. P.*

Felelet a 203. számú kérdésre. Valóban az volna a boldog állapot, ha sem francia, még kevésbé olasz luczerna importjára nem volna szükségünk. Azonban sajnos, van. És pedig azért, mert bár Magyarországból a külföldre évenként tetemes mennyiségű luczernamagot exportálunk, ez nem a természetes fölösleghöz áll elő, hanem annak folytán, hogy egyes kereskedők, mint az általánosan ismertes, silány amerikai, osztrák és olasz luczernamaggal elárasszák a hazai termelőket, a jó magyar magot pedig exportálják. Ilyen körülmények között pedig, ha már valaki idegen származású luczerna-magot tudva kénytelen elvetni, sokkal okosabban teszi, ha a francia magot szerzi be, mint az olaszt. A francia mag u. i. nemesített és tökéletes és főképp az arankától és gyomoktól mindenkor teljesen tiszta, mert a francziák a luczernát nem akkor hagyják meg magnak, amidőn a luczernavetés már teljesen ki van használva, pusztulóban van és ezért csak silány magot termel és teljesen el van gyomosodva, hanem a 2., 3. legfeljebb a 4-ik évben, aminek következtében tökéletesen fejlett, teljesen gyommentes, szép magot nyernek. Hozzájárul ehhez, hogy Franciaországban az aranka irtását már a szántóföldön évtizedek óta a törvény rendeli el, a melyet végre is hajtanak. A francia luczerna tehát szépsége, fejlettsége és tisztasága miatt keresett is; emiatt aki tudva ilyent beszerezni akar, bizony drágán is kénytelen megfizetni. Az olasz luczernának ellenben csak az az előnye van, hogy szép tetszetős színe van, ellenben gyomokkal tele van, különösen a luczernával egyidőben erő és ahhoz nagyon hasonló utifű (plantago lanceolata) magjával van inficiálva, az aranka is gyakoribb benne, ezért nem oly keresett s nem is oly drága. Az importáló kereskedők különösen szép színe miatt keverésre használják, ami alacsonyabb ára mellett jól kifizeti magát a kevésbé tetszetős színű magyar luczerna árának emelésére s ezért meglehetősen mennyiségben importálják, különösen az idén, mivel a múlt évben gyenge volt a hazai termésünk. Ez az igazság. Az a kereskedő, aki oly garral hirdeti a magyar luczerna diadalát, perhorreszkálja a francziát, de ugyanakkor erősen ajánlja az olasz luczernát legalább is erősen gyanús, hogy valamiképp az olasz luczernáján akar tudni. Senkinek sem lehet ez ellen kifogása, de az ellen már igen, hogy ez az igazság rovására történjék és a verseny a kellő korlátokat tullepje. Nekünk is az a véleményünk, hogy lehetőleg a magyar luczernát vessük, mert ez a mi viszonyaink között nőtt és tényleg olosabb, de ha már valaki vetőmagja fölfraissítására idegen származású luczernát akar használni, az inkább nyuljon a francziához, mely tagadhatatlanul kiválóbb, mint az olaszhoz.

vagy az olasz luczerna keverésére gyanús magyarhoz. *Szerk.*

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei.	445
Egyről-másról.	445
A mezőgazdasági kísérleti állomások működése 1900-ban.	446
Állattenyésztés.	
A hazai szürke-marhatenyésztés emelése érdekében.	447
Növénytermesztés.	
A gyapot termesztése hazánkban.	448
Gazdasági gépészet.	
Önetető kéveadogatóval.	449
Az electrotechnika és a köszénkérdés.	450
Halászat.	
Halastó alakítása.	450
Külföldi szemle.	451
Levelszekrény.	451
Vegyések.	453
Kereskedelem, tőzsde.	455
Szerkesztői üzenetek.	456

Meghívó

a Tejtermelők Egyesülete f. évi márczius hó 31-én délelőtt 10 órakor a Közteleken tartandó

rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
3. Választmány jelentése az egyesület múlt évi működéséről.
4. Jelentés a tagmozgalomról.
5. Múlt évi zárszámadások előterjesztése.
6. 1901. évi költségvetés megállapítása.
7. Egyesületi elnök és két alelnök választása.
8. Hét igazgató választmányi tag választása.
9. Számvizsgáló bizottság megválasztása.
10. Esetleges indítványok. *)

Budapest, 1901. márczius hó 14.
Báró Harkányi János,
alelnök.

*) Az egyesület tagjainak az igazgató-választmány utján a közgyűlés elő terjesztett és írásba foglalt oly indítványai, melynek legalább 8 nappal a közgyűlés előtt a választmány elé terjesztettek.

A tejtermelők egyesületének választmányi ülése. A tejtermelők egyesületének igazgató-választmánya ma délután báró *Harkányi János* elnökle alatt ülést tartott a Közteleken, melyen előkészítették a márczius hó 31-én tartandó közgyűlés ügyeit. Az eddigi elnök gr. *Nádasdy Ferencz* lemondván eddig viselt állásáról, a választmány *Vekerle Sándort* kérte fel az elnökség elfogadására, aki erre való hajlandóságát kinyilvánította. Hejjeslöleg vette tudomásul a választmány a *Jeszenszky Pál* titkár által előterjesztett zárszámadást, amely szerint 2580 kor. bevétellel szemben a kiadás 1440 koronát tett ki. A jövő évi költségvetést 2640 kor. bevétellel és 1470 kiadással állapította

meg a választmány. Végül a titkár bemutatta a tejkereskedelem rendezése érdekében a földmívelési miniszterhez intézett memorandum szövegét, melyet a választmány hejjeslöleg tudomásul vet.

XVII. tavaszi luxuslövésár. A márczius 21—23-ig a budapesti „Tattersall” telepén az „OMGE.” védnöksége alatt rendezendő tavaszi luxuslövésárra a bejelentések bezárultak. Nyolcvankét tenyésztő összesen 267 lovat hoz fel a vásárra, melyek között számban az első helyen a hintós lovak állanak, 105 drb hintós kettőst jelentettek be, azután következnek a jukker kettősök 52 drb, a hátsólovak 36 drb, hámosok 32 drb, továbbá ügetők 17 drb, jukker négyesek 20 drb és végül a ponnyok 5 darabbal. A fölhozott hámos és nyerges lovak díjazására összesen 11 díj áll rendelkezésre, melyeket, illetve a bírálat eredményét a vásár második napján hirdeti ki a bírálo bizottság. A bírálat könyvelő megejtése céljából a bírálo-bizottság tajai a vásár megújítása napján vagyis 21-én szemlélik meg a lovakat, hogy 22-én vagyis a bírálat napján csupán a már előzőleg kiszemelt fogatok, illetve paripák vétessenek bírálat alá.

Gazdasági tudósítók. A földmívelésügyi miniszter *Hannay Aladár* ugaj-pusztai lakost Somogy vármegye tabi járására, *Jeney Menyhért* bihar-nagybajomi lakost Bihar vármegye bihar-tordai járására és *Kálmán Miksa* baranya-szent-lőrinczi járására nézve a gazdasági tiszttel bizta meg.

Közzgazdasági előadók. A földmívelésügyi miniszter *Vásárhelyi József* földbirtokost Arad vármegye közigazgatási bizottságába és *Várady-Szakmány Dezsőt* Sáros vármegye közigazgatási bizottságába közzgazdasági előadóvá nevezte ki.

A szesz világító-fűtőgépek és eszközök kiállítása, mely a Köztelek palota (Üllői-ut 25) tanácstermében folyó hó 10-én nyílt meg, nagy látogató közönséget vonz, ami a rendezőseget arra indította, hogy a kiállítás idejét márczius 18-ikáig bezárólag meghosszabbította.

Bábolnai bikaárverés. A m. kir. állami méneshirtokon a szimenthali bikákra árverés tartatott; az árverésre becsatolt 35 drb bikából a fele kelt el 600 korona átlagáron, a megmaradt többi bika eladása céljából egy később meghatározandó napon fog árverés tartatni.

Az OMGE. által a Budapesti „Tattersall” telepén rendezett XVII-ik tenyészállatvásáron, a felhozott 192 drb szarvasmarha, 294 juh és 51 sertés közül, 108 drb szarvasmarha, 82 drb juh és 45 drb sertés eserél gazdát, a mely eredmény fényesnek mondható, mert a szarvasmarhák 57%-a, a juhok 28%-a sertések 89%-a kelt el. A részletes kimutatás a vásár forgalmáról, illetve a történet eladásokról ez:

Berchtold Lipótné grófnő, nyitrai püspökségnek 1 drb juh 325 K., *Biedermann* Rezső lovac, nyitrai püspökségnek 2 drb juh 300 K., *Biedermann* Rezső lovac, Herzfeld Frigyesnek 6 drb juh 840 K., *Biedermann* Rezső lovac, Miklóssy Ferencznek 4 drb juh 240 K., *Burger* Pál, Grabác községnak 1 drb szarvasmarha 800 K., *Burger* Pál, Strasser Izidornak 1 drb szarvasmarha 700 K., *Burger* Pál, Máté Lászlónak 1 drb szarvasmarha 600 K., özv. *Döry*

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket **27 év óta**

Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedése
Budapesten, VII., Rottenbiller-utoza 33 sz.
VI., Andrássy-ut 23 sz.
szállit.

Vilmosné Gazdasági Akadémiának 1 drb szarvasmarha 1200 K., özv. *Döry* Vilmosné Andrassy Géza gr.-nak 1 drb szarvasmarha 1000 K., özv. *Döry* Vilmosné Hunkar Dénesnek 1 drb szarvasmarha 800 K., özv. *Döry* Vilmosné Mezőgazd. ipar r.-t.-nak Kaposvár 1 drb. szarvasmarha 1000 K., özv. *Döry* Vilmosné Dréher Antalnak 1 drb szarvasmarha 1000 K., *Dréher* Antal gr. Széchenyi Bertalanak 1 dr juh 300 K., *Elek* Ernő diósgyőri vasgyári gazdaközönségnek 1 drb szarvasmarha 500 K., *Elek* Testv. Dungyverszky Lázárnak 2 drb szarvasmarha 1300 K., *Elek* Ernő Nagyalason közönségnek 2 drb szarvasmarha 980 K., *Elek* Testv. besztercebányai állatteny. felügy.-nek 1 drb szarvasmarha 750 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Ordódy Pálnak 1 drb szarvasmarha 560 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Kondor Emilnek 1 drb szarvasmarha 550 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Pomáz község előjáróságának 2 drb szarvasmarha 1000 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Laczháza község előjáróságának 1 drb szarvasmarha 500 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Acsa község előjáróságának 1 darab szarvasmarha 500 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Herzfeld Frigyesnek 1 drb. szarvasmarha 550 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Nagy Istvánnak 1 drb szarvasmarha 550 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Vecker Károlynak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. dr. Zenbach Lászlónak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Esterházy* Miklós Móríc gr. Becker Károlynak 1 darab szarvasmarha 500 korona. *Festetics* Vilmos gr. Strasser Zsigmondnak 1 drb szarvasmarha 900 K., *Festetics* Vilmos gr. Králik Istvánnak 1 drb szarvasmarha 600 K., *Gaál* József Stern Lajosnak 1 drb szarvasmarha 650 K., *Gaál* József besztercebányai állatteny. felügy.-nek 4 drb szarvasmarha 2096 K., *Herberstein* Albert gr. ifj. Driesz Lajosnak 1 drb juh 200 K., *Herberstein* Albert gr. Dréher Antalnak 2 drb juh 400 K., *Herberstein* Albert gr. Detrekő-Szt-Miklós és Detrekő-Szt-Péter községének 2 drb sertés 200 K., *Herberstein* Albert gr. Schuster Ernőnek 2 drb sertés 160 K., gr. *Herberstein* József zombori Rónay Ernőnek 1 drb juh 180 K., gr. *Herberstein* József Miklóssy Ferencnek 1 drb juh 170 K., gr. *Herberstein* József Pejaevich gr. urad.-nak 2 drb juh 340 K., *Hornig* Károly báró Seftsik Ivánnak 1 drb szarvasmarha 560 K., *Hornig* Károly báró Griebs Bélának 1 drb szarvasmarha 600 K., *Hornig* Károly báró Pellett Imrénének 1 drb szarvasmarha 600 K., *Hornig* Károly báró Füle községnek 1 drb szarvasmarha 500 K., *Hornig* báró gr. Andrassy Dénesnek 2 drb szarvasmarha 880 K., *Hornig* Károly báró gr. Andrassy Dénesnek 2 drb szarvasmarha 800 K., *Károlyi* László gróf Jankovich Bésán Gyulának 2 drb juh 1100 K., *Károlyi* László gr. Széchenyi Bertalanak 1 juh 490 K., *Keszthelyi* gazd. tanintézet Agoston Lajosnak 6 drb juh 600 K., *Keszthelyi* gazd. tanintézet Halm Sándornak 2 drb juh 200 K., *Keszthelyi* gazd. tanintézet Oltay Guidónak 2 drb. juh 204 K., *Keszthelyi* gazd. tanintézet Politzer Gézának 4 drb juh 420 K., *Kocsis* István Zichy Pál Ferenc gr.-nak 1 drb szarvasmarha 400 K., *Kocsis* István Baráth Kálmánnak 1 drb szarvasmarha 440 K., *Kohn* Samu és József komáromi állatteny. felügy.-nek 2 drb tehén, 2 borju, 2 üsző 800 K., *Kohn* Samu és József Esterházy Ferenc gr. tatai uradalmának 10 drb szarvasmarha 3500 K., *Kohner* Zsigmond és Adolf Györgyei Illésnek 1 drb szarvasmarha 700 K., *Kohner* Zsigmond és Adolf Szemere Hubának 1 drb szarvasmarha 500 K., *Kohner* Zsigmond és Adolf Tallán Vilmosnak 1 darab szarvasmarha 500 korona, *Kohner* Zs. és Kohner A. Semsey Ottónak 1 darab szarvasmarha 400 korona, *Kondor* Emil, Harasztj Oszkárnak 1 darab szarvasmarha 600 korona, *Kondor* Emil, Lichtschein Dezső és Samunak 1 drb szarvasmarha 600 K., *Kondor* Emil, Becker Károlynak 1 drb borju 900 K., *Korstein* Testv.

Deutsch Zsigmondnak 2 drb sertés 300 K., *Korstein* Testv., Dungyverszky Lázárnak 2 drb sertés 300 K., *Korstein* Testv., Zonkai Ármínak 3 drb sertés 450 K., *Korstein* Testv., Károlyi Lajos gróf. uradalmának 3 drb sertés 450 K., *Korstein* Testv. özv. Schosberger Zsigmondné bárónének 2 drb sertés 300 K., *Königswarder* Herman báró Stubenberg József grófnak 9 drb sertés 1440 K., *Königswarder* Herman báró Schwarz Lajosnak 6 drb sertés 720 K., dr. *Motta* Árpád Draskovich Ferencnek 1 drb szarvasmarha 450 K., *Neubauer* Ármín besztercebányai állatteny. felügy.-nek 1 drb szarvasmarha 540 K., *Ordódy* Pál Beyer Henriknek 1 drb szarvasmarha 600 K., *Ordódy* Pál temesvári állatteny. felügy.-nek 2 drb szarvasmarha 1480 K., *Ordódy* Pál Wolf Testvéreknek 1 drb 760 K., *Ordódy* Pál Széchenyi Imre grófnak 1 drb szarvasmarha 400 K., *Ordódy* Pál Kovács Sebestyén Endrénének 1 drb szarvasmarha 600 K., *Ordódy* Pál Radvánszky Györgynek 1 drb szarvasmarha 560 K., *Ordódy* Pál Esterházy Ferenc gróf uradalmának 1 drb szarvasmarha 480 K., *Ordódy* Pál Wengerszky Hugó grófnak 1 drb szarvasmarha 600 K., *Ordódy* Pál Szabó Józsefnek 1 drb szarvasmarha 480 K., *Ordódy* Pál Kiss Károlynak 1 drb szarvasmarha 400 K., *Ordódy* Pál Kiss Károlynak 1 drb szarvasmarha 420 K., *Pallavicini* örgróf Prónay Dezső bárónak 1 drb szarvasmarha 700 K., *Pallavicini* örgróf Wolfinger Alajosnak 1 drb juh 140 K., *Pallavicini* örgróf Lichtschein Dezső és Samunak 6 drb juh 600 K., *Pallavicini* örgróf Deutsch Frigyesnek 2 drb juh 200 K., *Pfaff* György Konyha község részére 1 drb sertés 100 K., *Pfaff* György Csekonics Endre grófnak 1 drb sertés 140 K., *Pfaff* György Murai Róbertnek 1 kan, 5 kocza 630 K., *Pfaff* György Schuster Ernőnek 1 drb sertés 80 K., *Pfaff* György Galter Frigyesnek 1 drb sertés 80 K., *Puskás* Béla Károlyi László grófnak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Puskás* Béla Szent-Iványi Árpádnak 1 drb szarvasmarha 200 K., *Puskás* Béla gróf Degenfeld Józsefnek 2 drb szarvasmarha 160 K., *Puskás* Béla Kovács Sámuelnek 1 drb szarvasmarha 200 K., *Rósa* József Bezerédj Istvánnak 1 drb sertés 160 K., *Skublics* örökösök Deutsch Frigyesnek 4 drb juh 600 K., *Skublics* örökösök Lichtschein Dezső és Samunak 4 drb juh 600 K., *Skublics* örökösök Rosenfeld Henriknek 3 drb juh 680 K., *Skublics* örökösök Wolfinger Alajosnak 1 drb juh 200 K., *Somssich* Imre gróf Szakálháza község előjáróságának 2 drb szarvasmarha 1300 K., *Somssich* Imre gróf Harasztj község előjáróságának 1 drb szarvasmarha 440 K., *Sprünzenstein* gróf Zichy Nándor grófnak 1 drb juh 250 K., *Szöll* Kálmán besztercebányai állatteny. felügy.-nek 1 drb szarvasmarha 1200 K., *Szöll* Kálmán Harsányi Józsefnek 1 drb. szarvasmarha 600 K., *Szöll* Kálmán pozsonyi állatteny. felügy.-nek 1 drb szarvasmarha 1200 K., *Weisz* Adolf Degenfeld József gr.-nak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Weisz* Adolf Gyémánt Samunak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Weisz* Adolf Havas Pálnak 1 drb szarvasmarha 500 K., *Weisz* Adolf Auspitz Ignácznak 1 drb 580 K., *Weltmann* Adolf besztercebányai állatteny. felügy.-nek 1 darab szarvasmarha 400 K., *Wolff* Testvérek gróf Desevffy Miklósnak 1 drb szarvasmarha 400 K., *Wolff* Testvérek Orczy Cherubin bárónak 1 drb szarvasmarha 620 K., *Wolff* Testvérek Fuchs Mórnek 1 drb szarvasmarha 600 K., *Wolff* Testvérek Károlyi László grófnak 1 drb szarvasmarha 550 K., *Wolff* Testvérek Desevffy Miklós grófnak 1 drb szarvasmarha 800 K., *Wolff* Testvérek gróf Károlyi Lászlónak 1 darab szarvasmarha 500 korona, *Wolff* Testvérek Gál Dezsőnek 1 darab szarvasmarha 320 korona, *Wolff* Testvérek Kende Tivadarnak 1 drb szarvasmarha 320 K., *Zichy* János gróf Becker Károlynak 2 üsző, 1 tehén 1100 K., *Zichy* János gróf Becker Károlynak 2 drb szarvasmarha, 1 drb üsző 1100 K., *Zichy* János gróf Beyer Henriknek 2 üsző 650 K., *Zichy* János Steiger Gyulának 1 drb szarvasmarha 600 K.

Pef (porcellán-emailfesték). A Lutz Ede és Társa pozsonyi festégyára által előállított *Pef* (porcellán-emailfesték) uradalmak, gazdaságos szeszgyárak, földbirtokosok körében, évek óta élénk érdeklődésre talált, amit tekintve, hogy mindenütt bevált s ezért előnyösen ítéltetett meg, megérdemelni látszik.

Már rég tisztába jöttek azzal, mily rendkívül előnyös a mezőgazdasági üzemhelyiségekben a szorgos tisztaság és tetszetős külső fenntartása, szóval a fának oly mázolás, mely minden követelménynek, tisztaság, tartósság és szépség tekintetében megfelel. A Lutz-féle *Pef* (porcellán-emailfesték)-ben a feltételek szerencsésen egyesülnek, minthogy a gyártmány egy porcellánszerű, kemény, sima és tartós mázalt nyújt, mely mindenkor vízzel könnyen lemosható. *Pef* ezért a vele mázolt helyiségek leg-egyszerűbb módon való tisztántartását teszi lehetővé és megakadályozza por, piszok, penész, zsir stb. lerakódását. Hogy egy ily *Pef*-máz a mezőgazdasági üzemek tejjgazdaságaiban, sajt- és vajkészítő helyeiseiben, élesztő kamrákban, gépházakban, istállóknak, mosó- és főzőkonyhákban, fürdőszobákban, folyosókban, kiozetekben stb. kitűnő szolgálatot nyújt, kiemelni nem szükséges és szolgálatot vélnünk tenni olvasóinknak, ha a Lutz Ede és Társa pozsonyi festégyár e kiváló gyártmányára hívjuk fel figyelmüket. A gyár bizonyára kész további felvilágosítást is nyújtani.

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk Laczay György és Tsa lapunk mai számában közzétett szabadalmazott „Cseplőgép-dobrendszere” vonatkozó hirdetését.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősege által kitüntetett pályamű. Kéttábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.*

NYILTTÉR. *)

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,

Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert
kitűnő minőségben legolcsóbban szállít

a
„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar rész-

vénytársaság

BUDAPEST,

V. ker., Fürdő-utca 8. szám.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A „
saság
hó 31-én
Köztelek

II. r.

1. A
2. A
bizottság
3. A
intézkedé
4. Le
társági tag
5. Es
6. Az
hagyott n
szemlére
Buda

Azon
őhajtanak
jegyeket,
az alapsza
a közgyűlé
25-ig Bud
30.) letenn

Köztelek

a

me
julius

Az au
résli
tehe
mény
díjke

Bejelo

HE

KERE

(Gult

bizományi

Na

Nagy

mellett cse

A malmok n

forgalom 15

Mindenféle r

még néhány

érkeznek; a

e hozatalok s

A küll

a fogyasztás

zésekre szo

inkább üzlet

nyomonstól

külömben ily

a pitezoikról

Az ar

minőségét m

lőzsdéken j

provenienzi

exportállam

az orosz-jap

Meghívó

A „Magyar Kőlcsonős Állatbiztosító Társaság mint szövetség”-nek 1901. évi márczius hó 31-en (szombaton) délután 3 órakor Budapesten, a „Köztelek” (Üllői-ut 25. sz.) gyűléstermében megtartandó

II. rendes évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentése kíséretében.
3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. Lemondott igazgatósági tagok helyébe új igazgatósági tagok és a felügyelő-bizottság választása.
5. Esetleges indítványok.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által jóváhagyott mérleg az intézet hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve.

Budapesten, 1901. márczius hó 14-én.

Az igazgatóság.

Azon t. cz. tagok, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, miszerint a nevükre írott részjegyeket, illetőleg érvényben lévő biztosítási kötvényüket az alapszabályok 30. § értelmében legkésőbb öt nappal a közgyűlés előtt, tehát bezárólag 1901. márczius hó 25-ig Budapesten az intézet pénztáránál (Ferencz-körút 30.) letenni szükségesnek.

irányzatba terelte az üzletet, de tőzsdezártakor ismét csak ellenyultak. Megjegyezzük még, hogy a „Cincinnati Price Current” utolsó száma a fagy- és hesszeni légykárakat az Egyesült-Államok területein minimálisnak mondja és ezek után a vetések állását nagyon jónak tartja.

Nálunk változatlanul csendes az üzlet. A tulajdonosok eladási hajlama ma a málnok gyenge vételkedé-vel találkozott és minthogy az előbb nevezettek áremelkedésükbe nem egyeztek az egész délelőtti forgalom 15.000 métermáza készáru volt; az eladott buzapartiek változatlan áron keltek el.

Rosban az irányzat csendesebb, inkább csak jobb minőségű áru keresetlik, az árak változatlanok. Helyben és helybéli paritásra, azonnali szállítás mellett 14.60 koronás, prima minőségű árúért 14.80 koronás készpénz-árakat jegyzünk.

Takarmányrúgásban gyenge kínálattal szemben mérsékelt a kereslet, az árak változatlanul csendesek. Helyben 12.80 koronát, jobb árúért 13 koronát fizetnek.

Zabban irányzat és árak ugyancsak változatlanok. Minőség szerint helyben 12.80 koronát, prima árúért 13.20 koronát jegyzünk.

Tengeri mérsékelt kínálat mellett változatlan. Külföldi számlára nem igen vásárolnak és így az egész üzlet csak a helyi fogyasztásra szorítkozik. Prompt árúért 10.70 korona érhető el budapesti paritásra. Kőbányát névleg 10.90 koronával jegyeztük, mert tényleg az ottani piac tengerivel tud van tömve.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten az üzletmenet gyerebb volt és a szeszárak azonnali, valamint későbbi szállításra változatlanul záródnak. Finomított szeszben csekélyebb volt a kereslet, miert a fogyasztók még régebbi kötésekkel bírnak és így csak néhány tétel kelt el 116—116.50 koronáig adóva és 46—46.50 kor. adózatlanul azonnali szállításra helybéli gyáraktól.

Élesztőszeszben a kereslet változatlanul élénk és nagyobb tételek adóva 117.50 kor., adózatlanul 47.50 kor. keltek.

A denaturált szesz ára nagyban 36 K. Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten valamivel élénkebben volt ajánlva és nagyobb vételkedv folytán ugy azonnali, valamint későbbi szállításra több tétel 40.50 kor. kelt el. Exkontingens szesz mezőgazdasági szeszgyáraktól üzletelen.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 K.

Bécsi jegyzés 40.80—41.20 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 111.50— korona adózt és 38.50— korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 20.—20.50 korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelre e több tétel finomított szeszt vásároltak.

Budapesti heti jegyzés: nagyban kicsinyben korona korona

Finomított szesz ... 116.—116.50 117.50—118.50
Élesztőszesz ... 117.—117.50 118.—119.—
Nyersszesz adóva ... 114.—114.50 115.50—116.50
Denaturált szesz ... 36.—36.50 37.—37.50

Az árak 10,000 literfokonként fordó nélkül bérmeotve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A továbbiak is enyhe időjárás következtében a forgalom, az összes magfélékben, még élénkebb lett.

Vörös löhere. Elsőrendű nagyszemű minőség eddigi árán tartotta magát, míg a középminőségűek jegyzései hanyatlottak. Gazdák részéről igen élénk volt a kereslet és nagymennyiségűk lettek vásárolva. Luczernát illetve szintén igen élénk forgalomról lehet beszámolni és különösen francia eredetű mag felé fordult az érdek annál is inkább, mert magyar termésű, mint jeleztük már szükén van. Az olasz luczerna, bár gazdáink nem veszik, mégis e napok folyamán megint nagy mennyiségű kerültek behozatalra. Bükköny, baltaczim, muhar, mag a hét legkeresettebb czikkei közé tartoznak.

Takarmányrúgalmagvak összes fajtájából mint oberndorf, eckendorf, olajhogyóakaku, Mannuth stb. ezidő-szerint még vannak készletek, de ha a kereslet oly nagy arányu marad mint az utolsó napok folyamán volt, akkor lehet, hogy az egyik és másik fajban rövid idő múltán hiány fog beállani.

Jegyzéseink 50 kilogrammonként Budapesten

Vörös löhere elsőrendű öregszemű	64—66 korona
Vörös löhere középminőségű	62—64 "
Vörös löhere gyengébb minőségű	50—60 "
Luczerna magyar elsőrendű	46—48 "
Luczerna magyar középminőségű	42—45 "
Luczerna francia	65—70 "
Luczerna olasz	50—55 "
Muharmag	8—8.50 "
Baltaczim	13—14.50 "
Bükköny	8.50—9.50 "

Vetőmagvak ölmázrolása. *)

Budapest, 1901. márczius 10.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1900—1901. idényben, azaz 1900. évi július hó

1-5-től a mai napig az alant megnevezett magkereskedők-nél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ölmázrolta:

Ölmázroltató fél	Luczerna	Löhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	2225	1505	—	3780
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	687	1603	276	2566
Haldek Ignác, Budapest	970	1100	—	1070
Frommer A. H. ut., Budapest	425	646	—	1071
Deutsch Gyula, Budapest	372	462	—	834
Klein Vilmos, Szatmár	94	597	—	691
Ij. Freund Sámuel, Szatmár	21	640	—	661
Boröss és Szalay, Budapest	291	300	—	591
Kolm Mór fiai, Úzon	11	327	—	338
Arnstein és Handley, Szombathely	27	245	—	272
Beimel és fia, Budapest	125	92	—	217
Lamberger Károly, Budapest	88	106	—	194
Funkelstein József, Arad	59	124	—	183
Radwaner és Rónai, Budapest	78	71	—	149
Kramer Lipót, Budapest	36	197	—	143
Gróf Telesi Arvéd, Drassó	25	99	5	129
Klein Vilmos örökösei, Temesvár	10	110	—	120
Felsenburg Tivadár, B-Gyarmat	26	85	—	111
Singer Zsigmond, Budapest	40	51	—	91
Nöthling Vilmos, Budapest	12	11	23	46
Szavost Emil, Budapest	6	20	—	26
Hummer Mihály, B-Gyarmat	—	2	—	2
Összesen	5628	8303	304	14235

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai here-féle magvakat a magvizsgáló állomás nem ölmázrolja.

A központi vásárcsarnok árnyjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmicikkék áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezte üzleti jelentése. 1901. márcz. 13.

A forgalom csendes volt.

Husfélék közül bárány és borjú volt nagyobb mennyiségben forgalomban. Elsőrendű bárányok iránt az érdeklődés jó. Prima bárányokért elértünk 16, kivételes esetekben 20 koronát, gyengébb árúért 8—12 koronát páronként. Borjú teljesen elhanyagolt és csak nyomott ár mellett helyezhető el. Ara hosszan 60—76 fillér különként. Füstölt husnemtekből sonkák hazai áru kilója 1.60—1.80, prágai 1.90—2.20 korona.

A vajüzlet tartósan kedvező, főzvaj kevés kerül eladásra. Turónál az árak 3—4 fillérről alacsonyabbak lettek.

Vágott baromfi: Első rendű pulyka 1.50, liba 1.30—1.38 kor. mellett nyert különként elhelyezést. Ruczák darabjárt 3 koronát értünk el. Idei rántani való csirke 3—3.40 kor. ár mellett azonnali elhelyezést nyert. Tavalyi szerb csirke 1.80, hazai tyúk 2.50—2.60, sovány liba 7.40, pulyka 10, rucza 4.80 koronával értékesítette páronként.

A tojásüzlet kedvező, a folyton tartó kiviteli üzlet folytán az árak nagyon előnyösek. Prima alföldi áru 71—73 korona eredeti ládánkért.

Zöldségfélékből fejes saláta, retek naponként kielégítő mennyiségben érkezik, spárgából is voltak kisebb tételek és mindezeknek mint újdonságoknak elhelyezése kedvező árak mellett történik. Kifliburgonya 10—12 korona 100 különként.

Hideghusvásár az Orszáki-telepi piacon. 1901.

márczius hó 15-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 44 árus 224 drb sertést, 2 árus 7 drb süldőt, 2800 kg. friss húst, 600 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 600 kg. hájat, 400 kg. kocsonyahúst.

Forgalom közép. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96—104 fillér, 1 q — K., süldőhús 1 kg. 112—120 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 108—120 fillér, 1 q — K., szalonna zsírless 1 kg. 96—104 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 104—112 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — K., disznósír 1 kg. 112—120 fillér, 1 q — K., kocsonyahús 1 kg. 48—64 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—144 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1901.

márczius 15-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 48 árus 52 darab sertést, 0 árus — darab süldőt, 3500 kgramm friss húst, 1200 kg. füstölt húst, 700 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbaszt, — kg. lurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajt, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig a szokott helyekről 22 árus 264 drb sertést és — árus 154 drb süldőt. Összesen — darab sertést és — drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 92—96 fillér, 1 q 84—86 korona, süldő-hus 1 kg. 112—120 fillér, 1 q 90—92 korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 128—136 fillér, 1 q 112—116 korona, szalonna zsírless 1 kg. 100—104 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 128—36 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — korona,

1899. évi forgalom: 26,480 bdl.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

meltek az év folyamán több sorozatban, novozotösen

julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseke' elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonaüzletről. 1901. márczius 15.

Nagyobbára derült, igazán tavaszias időjárás mellett csendes hangulat uralkodik a gabonaesarmokban. A málnok multheti vételkedve csökkent, ma az egész forgalom 15,000 métermáza készbuzára szorítkozott. Mindenféle rakodóra állítják a hajókat, de eltelik majd még néhány hét, míg ezen uszályrakományok Pestre érkeznek; a közel jövőben tehát nem kell félnünk, hogy e hozatalok a buzaárakat befolyásolni fogják.

A külföldi piacok üzletmenete szintén csendes, a fogyasztás mindenütt csak a legszükségesebb beszerzésekre szorítkozik. A gyenge forgalom, mely már inkább üzlettelenségnek volna minősíthető, mindenféle nyomasztólag hat a kedélyekre és a spekuláció, mely különben így időtájt nagyban veszi a készbuzapartiekat, a piacokról teljesen visszavonult.

Az argentiniai hozatalok nagyobbodnak, a buza minőségét most már jobbnak is találják és az angol tőzsdéken jobb keresletnek örvend e delamerikai provenienciájú áru. Oroszország kivételével az összes exportállamok mérsékelték árkövetéseiket. Liverpóolban az orosz-japán konfliktus egy rövid ideig szilárdabb

disznózsír 1 kg. —120 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 60—64 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 128—136 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörte 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1901. márczius 15-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 154 szekér réti széna, 34 szekér muhar, 20 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 18 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju stb), 300 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 420—530, muhar 540—600, zsupszalma 330—340, alomszalma 280—290, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 520—540, löhere —, luczerna 520—520, köles —, sarju 400—440, szalmaszecska 280—300. Összes koeciszám 234. Összes súly 327600 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. 1901. márcz. hó 14-én. A székesfővárosi közvagyon és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 452 db, eladatott — db, galicziai — db, eladatott — db, tirolói drb, eladatott — db, növendék előborju 7 db, eladatott — db, élő bárány 203 db, eladatott — db; öltött belföldi 40 db, eladatott — db, galicziai — db, eladatott — db, tirolói — db, eladatott — db, bécsi öltött — db, eladatott — db, növendék borju — db, eladatott — db, öltött bárány 2475 db, eladatott — db, élő kecske — db, eladatott — db.

A vásár lanyha lefolyású volt, borju árak esőkentek, bárányok ára valamivel emelkedett.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig drbkont, 54—70— koronáig, kivételesen 76— koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbkont, kor-ig, kiv. — koronáig sulyra, tirolói — koronáig kiv. — koronáig drbkont, koronáig — koronáig sulyra, növendék borju — koronáig, kiv. — koronáig drbkont, koronáig, kiv. — koronáig drbkont, koronáig, kiv. — koronáig sulyra, öltött borju: belföldi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tirolói — koronáig, kiv. — koronáig drbkont, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbkont, élő bárány 10—16— koronáig páronkint, öltött bárány 5—13— koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmárvahasár. 1901. évi márczius hó 14-én. (A budapesti közvagyon és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 410 drb, ugymint: jármos ökör első minőségű 30 drb, közép 176 darab, alárendelt 12 darab. Fejőstehén: fehér — drb, tarka 124 darab, tenyészbika — drb, tarka lina — drb, fehér — darab, jármosbivaly 26 drb, bonyhádi 48 darab, hizlalni való ökör — darab, üsző fehér — darab.

A jármosökör és fejőstehén vásár általában lanyhább volt.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör 680—780 K-ig, középmin. jármos ökör — K-ig pár-kint, alárendelt minőségű jármos ökör — K-ig páronkint, jármos bivaly 600— K. é. s. mm., — K-ig páronkint, jobb minőségű jármos ökör 60—65 K-ig é. s. mm.-kint, tarka bekötni való ökör — K-ig é. s. mm. Fejőstehenekért és pedig: Fejőszőrű magyar tehén — koronáig darabkontint, tarka kevert származású tehén 140—220 K-ig darabkontint, bonyhádi tehén 230—320 K-ig, kiv. — korona darabkontint.

Budapesti vágómarhavásár. 1901. márczius 14-én. (A budapesti közvagyon és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 2329 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1398 darab magyar és tarka ökör, 506 darab magyar és tarka tehén, 213 drb szerbiai ökör, 6 drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 103 drb bika és 103 drb bivaly.

Minőség szerint: 27 darab elsőrendű hizott, 60 drb középminőségű és 19 drb alárendelt min. bika, 453 drb elsőrendű hizott ökör, 1112 drb középminőségű ökör és 76 drb alárendelt minőségű ökör; 69 darab elsőrendű hizott tehén, 409 drb középminőségű tehén, 104 darab alárendelt minőségű tehén.

A vágómarha felhajtás 450 drbbal kevesebb volt, mint a múlt héten, miután azonban a vételkérdő nagyon gyenge, az árak csupán 1 koronával emelkedtek méter mázsáknél.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58.—62.—, kivételesen 66.— K., hizott magyar ökör középminőségű 50.—56.—, kiv. —, alárendelt minőségű magyar ökör 42.—48.—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42.—54.—, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középminőségű

42.—54.—, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42.—54.—, kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű 48.—57.—, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 42.—47.—, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, szerbiai bika 42.—62.—, kiv. —, szerbiai bivaly 32.—44.—, kiv. —, magyar legelőmarha I. rendű —, kiv. —, II. rendű —, kiv. — koronáig métermázsáknél, élosulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1901. márcz. 14-én. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A felhajtás gyenge, vásár forgalma élénk volt. Felhajtott összesen 395 drb. Eladatott 259 drb. Jobb minőségű lovakból (hátas) 10 drb, eladatott 4 drb, 260—320 K-ért, könnyebb kocsió (júkker stb.) — drb, eladatott — drb, — K-ért, nehezebb kocsió (hintós) — drb, eladatott — drb — K-ért, igás kocsió (nehéz nyugoti faj) 45 drb, eladatott 20 darab 190—300 K-ért, ponny — drb, eladatott — drb — koronáért. — Középminőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 80 drb, eladatott 50 drb 130—270 K-ért, könnyebb félék (parasztló stb.) 200 drb, eladatott 140 darab 60—130 K-ért; alárendelt minőségű lovakból 60 drb, eladatott 45 drb 20—36 K-ért. — Bécsi vágóra vásároltatott 20 drb, az állatkert részére vásároltatott 2 drb, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — darab, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — darab, takonykór miatt a gyeppmesterhez küldetett — drb.

Köbányai sertésvásár. 1901. évi márczius hó 15-én. (Első magyar sertésüzemelési és tenyésztési társaság telefonjelentése a „Köztelek” részére.)

Az üzlet csendes volt.

Heti átlag-árak: Magyar válogatott 320—380 kilogrammos nehéz 96—98 fillér, 280—300 kgrammos nehéz 92—94 fillér, öreg 300 kg. tui 88—90 fillér, vidéki sertés könnyű — fill., szerb 85—90 fillér, román — fill., tiszta kgr. páronkint 45 kgr. életsúlylevonás és 40/0 engedélyezett szokásos — **Elsőség-árak:** Tengeri (6) 11/25 korona, árpa (6) 13/50 korona Köbányán átvéve. — **Helyi állomány:** márczius 8-án maradt 36951 darab. — **Felhajtás:** Belföldről 1679 darab, Szerbiából 1159 drb, Romániából — darab, egyéb államokból — darab, összesen 2838 drb. **Főösszeg:** 38789 drb. Állomány ős felhajtás együtt — drb. — **Elhajtás:** budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1199 drb, belföldre Budapest környékére 496 darab, Bécsbe 211 drb, osztrák tartományokba 336 drb, Ausztriába — drb, Német birodalomba — darab, egyéb országokba — darab, összesen 2256 drb. A szappangyárakban feldolgoztatott 3 darab, szállásokban elhullott — darab, wagonokból kirakott hulló 0 drb, borsókásnak találtatott 11 drb, összesen 11 darab. Maradt állomány 36533 darab. A részvénytársaságokban 7354 darab van elhelyezve. Az egészségügyi és tranzitállásokban maradt márczius 8-án 3070 darab. — **Felhajtás:** Szerbiából 1159 drb, Romániából — drb, összesen 4229 darab. — **Elhajtás:** 1694 darab, maradt állomány 2535 darab és pedig 2535 darab szerb és — drb román. Az egészségügyi szemlénel jan. 1-től máig 55 darab a fogyasztás alól kivonattott és technikai czülokra feldolgoztatott.

Ingatlanok árverései (40.000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Márcz. 16.	Kun-szt-miklósi kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Csorba Boldizsár	71700
Márcz. 18.	Tornallyai kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Putnoky Mór	104000
Márcz. 18.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Feledi Miksa	649088
Márcz. 22.	Mezőcsáthi kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Czukur Sámuel	147734
Márcz. 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Reich Antal	157766
Márcz. 26.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	özv. Karos Rezsőné	233004
Márcz. 26.	Kisvárdai kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Ferenczy Emil	277037
Márcz. 27.	Szécsényi kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Pongrácz Abraham	77388
Márcz. 28.	Székelyhídi kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Kis Sándor	67023
Márcz. 29.	Kisvárdai kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Okolicsányi Menyhértné	189735
Márcz. 29.	Székesfehérvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	gr. Zichy Miklós	56862
Márcz. 30.	Nagykanizsai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Baranyay Ödön	62834
Ápril 9.	Újpesti kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Zielinszky Ferencz	40350
Ápril 10.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	özv. Koller Jánosné	90464

Ápril 11.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Erney Ferenczné	49896
Ápril 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Tiller Henriké	116533
Ápril 15.	Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Jiraszek Nándor	419212
Ápril 16.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Fischer János	91036
Ápril 18.	Nyíregyházi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Zatuneczky Gyulané	96000
Ápril 20.	B-gyarmati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Madách Imre	56318
Ápril 25.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Adler Samu	51000
Május 10.	Bpesti I—III. k. kir. bíróság	a tkvi ha-tóság	Schlesinger Ignác	346192

Szerkesztői üzenetek.

M. S. urnak *Ecséd*. Kérjük velünk tudatni, vajjon mi a czime a kérdéses cikknek, mert a kezünk között lévő számos kézirat közül nem tudjuk hamarosan előkeresni.

Cs. I. urnak *Bátorkecsk*. Amennyiben Ön azt írja, hogy folyó hó 31-én küldte be cikkét hozzánk, úgy kérjük türelemmel lenni, míg a jelzett idő eljön és mi a cikket megkapjuk, mert természetesen az ma még nem lehet kezünk között.

J. B. urnak *Budapest*. Mäskor körjük becses nevét kiünni.

B. M. urnak *Kajdacs*. Cikkét megkaptuk és majd akkor közöljük, ha az actualis lesz.

Sz. J. urnak *Beje*. A cikk első fele nem tartalmaz közérdekű dolgokat, de a mennyiben a remonta nevelés szerződéssel való biztosításáról szóló részlet helyes eszmének találjuk, azért ezt utóbbi — mint kivonatot — közölni fogjuk.

F. J. urnak *Lápafő*. A gőzgép-vizsgálat — mert a kérdés alatt ezt sejtjük érteni — megejtése körüli eljárást és teendőket részletesen ismertette megtalálhatja a „Köztelek Zsebnaptára” 1901. évi folyamának 218. és 219-ik oldalán.

B. M. urnak *Báb-Cseb*. Midőn a műtrágya megérkezett a vonaton, méltóztassék két tanu jelenlétében átvenni az érkezett zsákokat és abból egy vagy két üvegesöbe műtrágyát helyezni és azután bezárva az üvegesövet arra kéri az állomás főnököt, hogy pecsételje le. Ha ezt tenni vonakodik, úgy tessék önének lepecsételni és a két tanu jelenlétében postára adni és valamelyik vegyisérleti állomásnak küldeni, a hol azt megvizsgálják. Vegyisérleti állomások vannak: Magyar-Óvár, Keszthely, Debreczen, Kassa, és Kolozs-Monostoron.

Rutkay Béla urnak. Az ötvennégy éves eselédét nem lehet fölvenni a munkás-és eselédpenzátába, mert az 1900: XVI. törv. czikk 43. §-a értelmében csak azok vehetők fel, akik az 50-ik életévet még nem haladták meg.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!

Elismert kltünő hazai gyártmány! 1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerőjűek.
Magánjárók
(uti mezdonyok.)

Kérjük minden szakbavágókérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Aránygák kívánatra díjmentesen küldetk.

130 Mauthner-féle vörös Mamuth

132 Mauthner-féle fehér olajbogyóalaku

128 Mauthner-féle oberndorfi

126 Mauthner-féle eckendorfi

134 Mauthner-féle sárga olajbogyóalaku

Sárga henger

Franczia takarmány-czukorrepa

AZ
OLY KITÜNÖEN BEVÁLT
IMPREGNÁLT
TAKARMÁNYRÉPA-MAG
EGYEDÜL
MAUTHNER ÖDÖN
 CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSÉBEN
KAPHATÓ
BUDAPESTEN
 ROTTENBILLER UTCZA 33. ÉS ANDRÁSSY-UT 23.

49896
 18533
 19212
 91036
 96000
 56318
 51000
 346192

ni, vaj-
 kezeink
 a hama-

On azt
 hozzánk,
 aljón és
 az ma

beeses

és majd

í tartal-
 remonta
 szét he-
 nt kivo-

— mert
 e körüli
 megtalál-
 vanának

ya meg-
 nletében
 vagy két
 zárva az
 y peese-
 bűnek le-
 adni és
 hol azt
 Magyar-
 nostoron.
 eselédet
 rba, mert
 sak azok
 dták meg.

sz. KALOTYKEREKREZSEBENE KÖLTSÉGTANULÁS INGYEN I 200

bn!

R

T

ek

ok.

ök

bl-
 ggel
 sz.

ok.

Gazdaközönség **figyelmébe!**

Legujabb és legjobb szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony aczeltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcséreknek eddig előfordult kellemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és ellentáll minden elgörbülesnek. — A tömlő fala teljesen zárt lévén, a vetőmag csak a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserékek felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson—Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviselőjénél **FODOR ÖDÖN** műszaki irodájában 1399

Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Leírások kívánatra készséggel küldetnek.

Importált eredeti
angol kosok

kaphatók:
PICK OSWALD-NÉ
BUDAPEST,
VII., Külső-Kereposi-ut 1. sz.

Értékesítésre elfogad:

Husnemüket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vajot, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.
Sürgőnyezim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husnemüket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vajot, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Tölgymakk

nemkülönb mindenféle **erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot** 3290 ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon **kitüntetve**, legutóbb
Párisban ezüst éremmel.
Árjegyzék bérmentve.

Lapunk bekötési táblája
2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kladóhivatalunkban.

Hirdetések
felvétetnek
a kiadóhivatalban, Budapest,
Üllői-ut 25. sz.

Legjobb

cukorrépmagvak.

A párisi világiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Wohanka és Társa

Budapest, V., Váci-körút 76. sz.
(Alapított 1866.) 3498

Saját termesztésű különlegességei:

WOHANKA terménydus csukordus **szeszrépmagvak.**

BECK és GERGELY

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 12.

Benzinlocomobilok

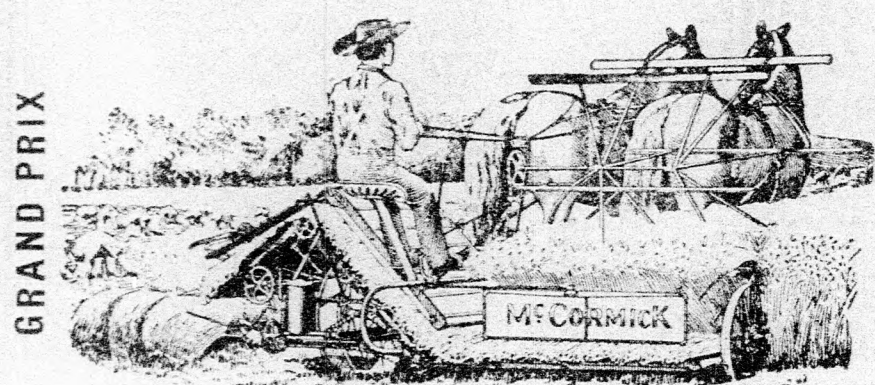
Benzinmotorok

Gőzekék

Ruston Proctor Co.
CSÉPLŐGÉPEI.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicago-i aratógépgyár.)

Kéveköto aratógép
Fűkaszalógép
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s
árainkat nem kérdezte!

Olesó tartalékreszek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman igazgató
Budapest, V., Váci-ut 30.

GRAEPEL HUGÓ

malomépítész — gépgyáros

Budapest, V., Váci-út 40—46. sz.

Legujabb árjegyzéke most jelent meg és érdeklődőknek bérmentve és díjtalanul megküldetik.

Eladó Hannaárpa.

120 métermázsa, eredeti Hannapedigrée la utántermésű, kitűnő minőségű vető árpa Pusztá-Poó állomáson 100 kilónként **16 koronáért** eladó.

Öt mázsán felüli megrendeléseket is elfogad, kívánatra posta fordultával mintát küld

3542

**Egyesületi titkári hivatal
Szolnok, megyeház.**

Eladó burgonya és bor.

Méltóságos gróf Vay Gáborné mohorai uradalmában (Nógrádm.) Agnelli-féle nagyobb mennyiségű dus keményítő tartalmu **magyar kincs, továbbá rózsaburgonya** métermázsanként 2 frttal a vevő saját zsákjaiban mohorai vasuti állomáshoz szállítva; ugyanott 1899. évi tennésű fejtett **fehér és vörös asztali borok** hektoliterenként a mohorai vasuti állomáshoz szállítva 20 frtért **eladó.** — Levelek

az uradalmi kasznári hivatalhoz intézendők

u. p. MOHORA (Nógrádm.)

3524

Magy. kir. államvasutak. Hirdetmény.

(Podgyász házhoz szállítási hivatal a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarán.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága a Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvarok ékezesi odalán a közönség kényelmére „Podgyász házhoz szállítási hivatal” rendezett be.

A szállítási hivatal átvételi és ismervények kiszolgáltatása mellett — szabványos árakért — elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhoz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását.

A podgyász kézbesítés az I—III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületbe a reggeli vonatoktól délelőtt, a délelőtti vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután, a délutáni vonatoktól az est folyamán s az esti vonatoktól a sürgősebbek esti 10 óráig, a többiek másnap délelőtt 129 óráig eszközöltetik.

A kézbesítési-díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhoz szállításkor fizethetők. Budapest, 1901. febr. hó. Az igazgatóság.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.

Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Lucernát, lóherét, répmagot, fűmagvakat

minden ezéla és minden egyéb

Vetőmagot

a legjutányosabb áron és szavatolt jó minőségben.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kérek mintázott szíves ajánlatokat.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Sürgőnycim: „CERES” Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálak.

AJÁNLÓK:

GÉPOLAJÁT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajat, stb. disznózsírt, szalonnát és szalonnáról lerázott sót.

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserűsöt csudasót stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kátrányfestőket, fedéllakat,

MŰTRÁGYÁT

Ülész szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Eladó szőlővessző.

Nyirbátori immunis homoki szőlőtelepükről, 1901. évi tavaszán a következő fajtisza tökéletesen beérett és minden betegségtől ment sima és gyökeres szőlővessző kerül eladásra:

60.000 drb olasz rizling, sima	ezre	6 kor.
40.000 " " " 1 éves gyök	"	20 "
12.000 " sylváni zöld, sima	"	8 "
8.000 " merlót	"	6 "
4.000 " piros bakar	"	6 "
15.000 " chasselas blanc	"	10 "
15.000 " " rouge	"	10 "
5.000 " oportó	"	6 "
5.000 " muscat Alexander sima	"	8 "
800 " rosa mina di vacca	száza	5 "
800 " muscat joszling	"	4 "

Ugyanitt nagymennyiségű

argenteuilli spárgagyökér

2 éves, ezre 30 korona.

Megrendelésnél az összeg $\frac{1}{3}$ -a előlegül küldendő, a maradvány utánvétellel szedetik be.

„BONI”

gyártelep és mezőgazdasági részvény társaság.
NYIRBATOR.

3577

Mindennemű tornaszereket

és legjobb minőségű

gazdasági kötélneműeket,

ajánl a

BLEIER és WEISZ.

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: KÁROLY-KÖRUT 7. SZÁM.

Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörölők, ruhaszáritó kötélek,

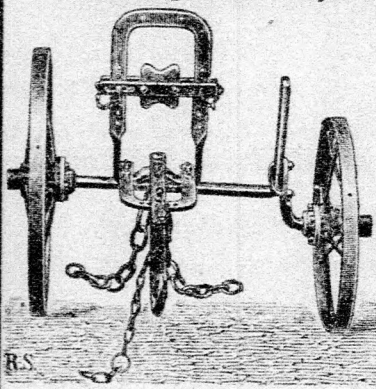

halhálók,

készítők stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender-kőcz stb. a legjutányosabb eredeti gyári árbán

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Fontos újítást képeznek az ekegyártás terén

Sack Rudolfnak magy. kir. szabadalmazott pormentesen elzárt, kenőt megtakarító kiváltható puskákkal ellátott, kopástól majdnem teljesen ment

eketaliga kerékágyai.

Ezen taligáknál hetenként egyszeri kenés elégséges, mely alkalommal a kerekeket sohasem kell a tengelyről levenni.

Az egyes és többvasú közönséges Sack-ekék ily taligái 9 koronával, a mélymívelő (rajol) ekéké 12 koronával drágábbak a közönséges ekék taligáinál.

Ezen új taligákat, melyekről számos kitűnő bizonyítvány is áll már rendelkezésemre, ajánlom a t. gazdaközönségnek.

Propper Samu

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

Praktikus, legolcsóbb és legpontosabb

zsirmeghatározó

a tej- és tejtermények részére

a dr. N. Gerber

ACID-BUTYROMETERE.

Több mint 7000 drb használatban. — 25 elsőrendű kitüntetés.

A világ leghíresebb és legnagyobb tehenészetei dolgoznak vele.

Eladási-hely: Alfa Separator részvény-társaság

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

Képes árjegyzéket ingyen küld

Dr. N. Gerber's Molkeriei Zürich (Schweiz).

Óvakodjunk az utánzatoktól.

Csakis az olyan butyrometerek vannak ellenőrizve, a legzélsezerűbben és törvényileg védve, melyeknek a nyakarovátkolt s az itt látható felirással vannak ellátva. Utánzások törvényileg üldöztetnek. **Ismételadók**, kik egyszerre több 100 drbot vesznek, külön engedményben részesülnek.

Dr. N. Gerber

1722

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszeaz- és vízvezetékek, oszterházak, szellőztetések, olaszok, szivattyúk, vízerőművi osztergék stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és réleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövőbeli előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-összevek raktáron.

Hirdetmény.

Gróf Károlyi Mihály ur ő méltósága derbői merino juhászataiban folyó évben is

3477

50 drb 2 $\frac{1}{2}$ éves számfeletti electoral-negretti tenyészkos

kerül eladásra. Vétel iránti megkereséseket elfogad az

Uradalmi jószágfelügyelőség

Kompolton, posta: Kápolna, vasutállomás: Kaál-Kápolna.

Török Jakab

czirokkiviteli cég Aradon

czirokszakt kíván venni

és mintázott ajánlatot kér.

Azon cziroktermelő urak, akik az ideai czirokvetésüket előre eladni óhajtják, kéretnek hozzám fordulni, hogy bővebben tudósítsam.

3586

Černovsky & Co.

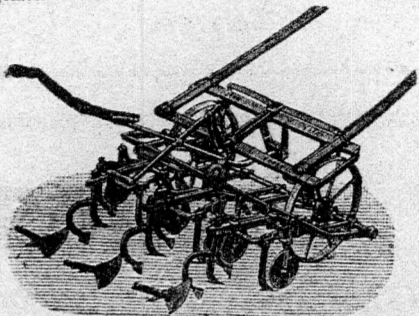
mezőgazdasági gépgyára

BÖMISCH BROD bei PRAG.

Ausztria-Magyarország legnagyobb talajmívelési gépek gyára.

Ajánlja általánosan jónak elismert és bevált gazdasági gépeim és eszközeim kívül a tavaszi időnyre a következőket:

1. Répa kapa, egy soros, „Černovsky szabadalma” eddig több mint 30,000 drb használatban, valamennyi répatermelő országban.
2. Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas, emellett nagy emberi erő megtakarítás.

3. Kukoricza kultivátor, igen könnyen alkalmazható burgonya, szőlő és komló kertekben.

4. Chilisalétrom sróró, 2, 4, 5 és 6-soros.

5. Legújabb kilencsoros kultivátor, Mod. 1900., egészen kovácsolt vasból és aczélel, a tavaszi vetésnél pótolhatatlan és nélkülözhetetlen.

Magyarországi vezérképviselő: Neubauer Sándor, Győr.

Bóni gyártelep

és mezőgazdasági részvénytársaság

ezelőtt Mandel Eduárd és Társai

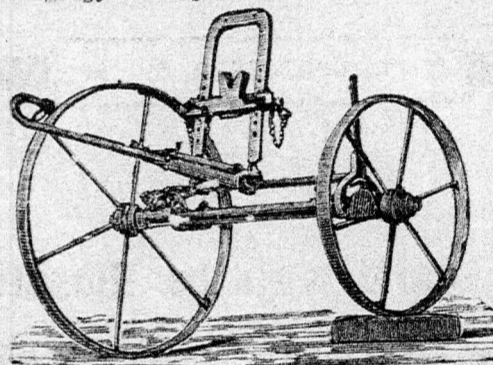
NYIRBÁTORBAN

ajánlja előnyösen ismert, szabadalmazott

2 tengelyű „Bóni” eketaligáit.

Megrendelhetők: Nyirbátorban fenti cégnél, BUDAPESTEN KANNÉS HELLER cégnél, valamint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.

Más rendszerű eketaligák jutányos áron átalkíttatnak.

Más rendszerű eketaligák jutányos áron átalkíttatnak.

Gróf Zselénski Róbert salánki uradalma.

A salánki uradalom nyír vasvári gazdasága részére Önök által szállított 14 db szab. állítható „Bóni” eketaliga rendkívül egyszerűsége, tartós szerkezete és pillanat alatt eszközölhető állíthatósága folytán különösen bevált.

Sziveskedjünk enneségi gazdaságunk részére is további 18 db állítható „Bóni” taligát kiszolgáltatni.

Ennesen 1900. febr. hó 8-án.

Kiváló tisztelettel

Nagy József urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.

Miúgyan szab. kéttengelyű „Bóni” eketaligájuk ezútszerű szerkezetéről és tartósságáról hosszabb használat után meggyőződtem, kérem az uradalmi gazdaságok által a napokban beküldendő 50 db Sack féle eketaligát a legrovidebb idő alatt szab. „Bóni” eketaligává átalkíttatni.

Nyirbátor, 1900. jan. hó 24-én.

Tisztelettel

Mikolay Lajos urad. tisztartó.

Lásd a „KÖZTELEK” 3. számában megfelelő hirdetésem.

Michl István

immunis homok és ojtványtelepei közp. kezeléségénél

TATA-TÓVÁROSON ELADÓ:

őszii vermesű amerikai—európai,

1 millió 2 éves gyökeres és 3 millió sima vessző valamint korlátolt mennyiségű fásojtvány.

Ez idő szerint 820 faj mívelés alatt.

A telep Bécs, Budapest, Prága, Szeged és Párisban elsőrendű érmekkel lett kitüntetve. 5443

Több száz elismerő levél tanuskodik pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról.

Sőre-ökrök eladása.

Az egri főkáptalan uradalmi kormányzósága

127 darab sőre ökröt és 6 darab két éves

javitott üszőt

zárt ajánlat útján eladásra bocsájt, melyek következő pusztai gazdaságaiban vannal elhelyezve:

Basán 6 drb (v. áll. Folyás)

Egyeken 39 drb (v. áll. Egyek)

Tikoson 4 drb (v. áll. Tikos.)

Tilajon 4 drb ökrök és 6 drb üsző (v. áll. Mező-Kövesd.)

Tuka-Szilágyon 11 drb (v. áll. Szent-Margita.)

Zsigeren 63 drb (v. áll. Monor.)

Az ajánlatok

folyó hó 20-ig

alólirott kormányzóságnál adandók be.

Eger, 1901. márczius hó 5-én.

3501

Az egri főkáptalan uradalmi kormányzósága.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK. Hirdetmény.

A Magyar Jelzalog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1901. márczius hó 31-ik napján déli 12 órakor, a bank helyiségeiben (V. Nádor-utca 7. sz. a.) tartandó

XXXII-ik rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1900. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
4. Igazgatóság választása.

A részvények letéphetők:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V. Nádor-utca 7. sz. a.) és a Magyar leszámítoló- és pénzváltóbanknál;

Bécsben: az Union Banknál;

Párisban: a „Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France” című banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata:

23. §. 20 részvény tulajdonosa 1 szavazatra jogosít.

24. §. Részvényesek, kik szavazójogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívta előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni.

A letéteményezés a bank pénztáránál vagy más, a hirdlapokban kijelölt helyeken eszközölendő.

25. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseknek adható. — Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is. — Azoknak, kik szavazójogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló-jegyek adatkak ki. — A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzalog-Hitelbanknál 1. minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendők. — A letétes a letett részvényekről térítvényt nyer és a részvények annak idején a közgyűlés megtartása után csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

■ Az 1900. évi mérleg és jelentés 1901. márczius hó 23-tól kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

(Utányomás nem díjaztatik)

Haszonbérlet.

Szabolcsmegyében két vasuti állomástól mintegy 8—10 kilométer távolságra és jó köves uttal összekötve egy 1945 holdas birtok (1200 □) ölével kitünő szántóföldek, rétek, legelők, 85 kat. hold dohánytermelési engedéllyel, elegendő és jó állapotban lévő épületekkel azonnal is 12 évre haszonbérbe kiadandó.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

3288

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

tulajdonát képező Istvántelki szőlőtelepen kisajátítás folytán a következő felszerelések és ojtvány szőlővesszők az alább jelzett árban

ELADÓK:

3000	Ripária Sauvage alanyra ojtót 1 éves mézes fehér ojt. db-át	20
500	" " " " " " " " " " " "	26
500	" " " " " " " " " " " "	20
1	Eclair permetező gép használt	20
1	Mabil rendszerű borprés 1 1/2 hektoliteres tartalommal	110
	kevéssé használt	

Az árak a Palota-ujpesti állomásra állítva értendők, az ojtványok csomagolásáért ezekenkint 2 koronát számítunk.

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület

igazgatójához intézendők.

Süldősertések eladása.

Az egri főképtalan egyeki gazdaságából (Hajdu-m), vas. áll. helyben

1145 darab vészen átment

süldő-ártány és herélt kocza

eladásra boesájtatik.

A minden levonás nélkül szerkesztendő zárt ajánlatok, f. hó 26-ig, alólírott uradalmi kormányzóságnál adandók be.

Eger, 1901. évi márczius hó 10-én.

3539

Az egri főképtalan uradalmi kormányzósága.

Haszonbéri hirdetemény.

Gróf Berczold Lipót ő méltósága Sopronmegyében Peresznye és Horvát-Zsidány község határában fekvő három gazdaságból mindössze circa 1200 kat. hold szántóföld, esetleg kastélylyal és vadászattal álló birtoka folyó évi szeptember 1-től egymásután következő

12, esetleg 15 évre haszonbérbe adatik.

Bérelni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat a félévi bérösszegnek megfelelő készpénz vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírokban mellékelve

f. évi április hó 15-én déli 12 óráig

a peresznyei uradalom intézőségének, Peresznye, Sopronmegye nyújtsák be. Később benyújtott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban világosan megjelendő, hogy ajánlattevő a bérleti szerződés feltételeit ismeri. A bérleti feltételek a peresznyei uradalmi irodában megtekinthetők.

A beérkezett zárt ajánlatok április 16-án fognak felbontatni s a legjobb ajánlattevővel a szerződés megkötetni; kijelentvén, hogy a szerződés csakis a tulajdonos jóváhagyása esetén tekinthető érvényesnek.

3473

Kizárólag elsőrendű
**magyar erdélyi faj
igás ökör
és növendék marha**

gazdag választékban kapható

LÁSZLÓ TESTVÉREK gazdaságában

Nagy-Iklódon posta- távirat- és vasutállomás

a Szamosvölgyén Kolozsvár közelében.

Kalmár Vilmos

Budapest,

VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalát), ● ●
„Martellin” dohánytrágyát, Kainitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitünő trágyaszóró gépek
a legolcsóbb áron.

40

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

A mezőgazdaság kincse.

Van szerencsénk a t. cséplőgéptulajdonosok figyelmét felhívni a már forgalomba hozott és mindenki által kitünőnek elismert

szabadalm. vájatba illesztett

Cséplőgép- Dobrendszerünkre.

Dobrendszerünk a mai kor legegyszerűbb találmánya. Kicsérélhető verőléceivel valóságos kincset lehet megtakarítani.

Több uradalomnál lett már üzembe hozva, a kiktől a legjobb elismerő- és ajánló-levelekkel rendelkezünk.

Ez évi cséplési évadra legkésőbb **április hó végéig** fogadhatunk el megrendeléseket, mert tartunk tőle, hogy a későbbben beérkezetteknek kellő időben nem felelhétünk meg.

Már eddig majdnem minden nagyobb uradalom tett megrendelést, hogy az idei cséplési idényben **az ország minden részében üzembe lesz hozva.**

A megrendelések kizárólag a tulajdonosoknál eszközölhetők.

LACZAI GYÖRGY és TÁRSA

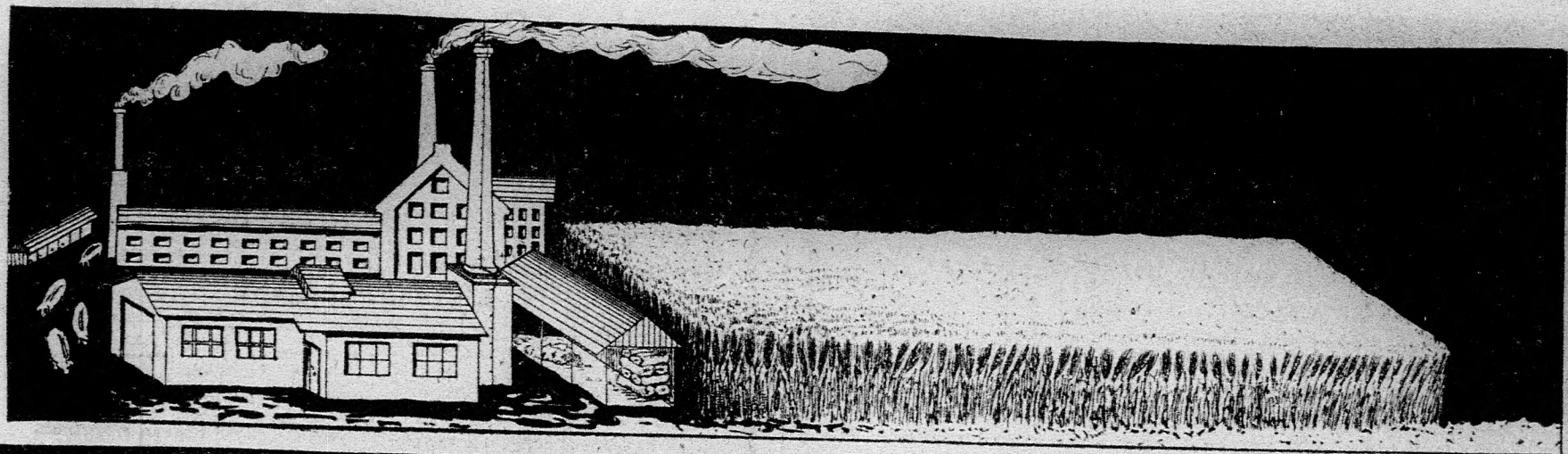
Uj-Kigyóson (Békésmegye.)

3564

a szabadalmazott

kicsérélhető verőlécekkel ellátott dobrendszerben.

A gazdálkodó és géptulajdonos kincsei rejlenek

Dus terméstartók létrehozatalára

továbbá
gyengén áttelelt őszi vetések
feljavítására
gyors, olcsó és biztos hatással

ajánljuk a tavaszi trágyázási idény alkalmából

főleg takarmányvetések, burgonya, répa és tengeri alá
száritott kőbányai hizottserítés-trágyánkat,
mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltűnő elterjedésre tett szert.

Csak előjegyzések sorrendjében szállíthatunk, miért is megrendelések tavaszi szállításra mielőbb beküldendők!

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa
Budapest, V., Bálvány-utca 2.

Eladó csemeték.

10,000 drb 2 éves gleditsia
12,000 " 1 " "
50,000 " 2 " átültetett ákác
30,000 " 1 " juhar csemete, jutá-
nyos árban eladó.

Megrendelések **Egyesületi titkári hivatal**
Szolnok (megyeház) intézendők.

35-41

Magy. kir. államvasutak.
32367. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalás hirdét a szegedi felvételi épület átalakításához és bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magánépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. szám III. emelet 14. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. márczius hó 27-én déli 12 óráig benyújtandók a fentebb megjelölt igazgatóság építési főosztályában (Teréz-körút 36. szám II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei évenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a szegedi felvételi épület átalakítási és bővítési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok foglalkoznak figyelembe vételre.
Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi márczius hó 26-án déli 12 óráig 9800 azaz kilencszáznyolcvenczszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztárában (VI. Andrassy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapírokkal.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatához nem csatolandó.
Az értékpapírok a legutóbbi jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de név-értéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel. Budapest, 1901. február hóban.

(Utányomás nem díjazatik.)

1897. Kései nemzetközi vetőgépverseney első díj: **arany érem.**
Lévai nemzetközi vetőgépverseney első díj: **nagy ezüst érem.**
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépverseney első díj: **arany érem.**
Marosvásárhelyi vetőgépverseney első díj: **arany érem.**
1899. Szegedi kiállítás első díj: **legnagyobb elismerés.**

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja:

Magyarország

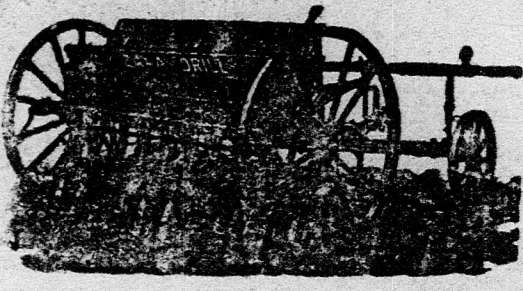
legjobb és

legjobb 7683

vetőgépet.

szabad kiváltható kapa-

csuklyókkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

szervetű gépet, továbbá szab. „Perfecta” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépet, legjobb markosított Saek-re szerelt aozélekélt, beronált, járgányait, szesnygőket, restáit és mindenféle gazdasági gépet.

„Planet Jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgató, a 10 frt.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyarak stb.
körében kitünően bevált

„Pef” (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. — Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosették stb. részére felette célszerű.

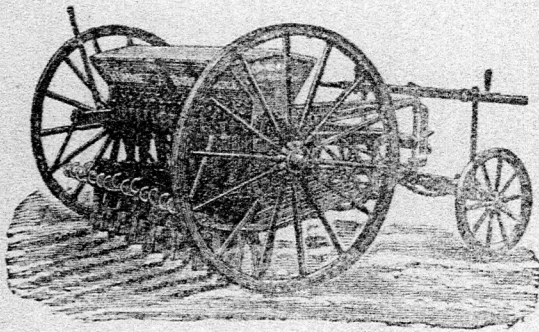
Kimerítő ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok:

Festékgyárak: **Lutz Ede és Társa, Pozsony.**

TAVASZI IDÉNY.

1900. Párisi kiállítás jury tag.

TAVASZI IDÉNY.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Ajánlja a jelenlegi időnyre: *Sack-rend-szerű ekéit, 2-3 vasú ekéket leg-jobb kivitelben Laacke-féle híres*

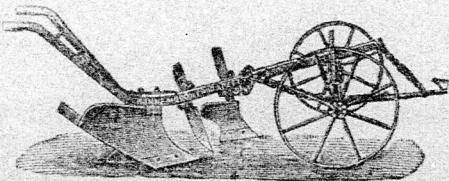
szántóföld és rébtoronáit, hengereit, exstirpátorokat.

Hírneves „Hungaria Drill“ merítő rendszer sík vidékre,

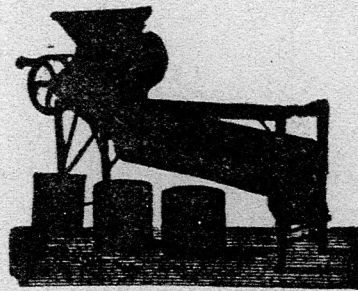
sorvetőt: „Mosoni Drill“ telő-vető rendszer hegyes vidékre

Főraktár:

Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.

STAHEL & LENNER TRIEURGYÁR, Budapest, V. ker., Katona József-utca 8.

Ajánljuk trieurjeinket

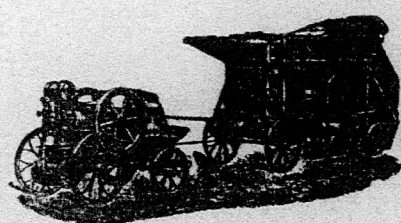
minden gabona tisztítására 6 kiló nyarstermésny bakulódása mellett speciális

trieur készitünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón újjal felcserélünk. Kívánatra képes árjegyzékkel szolgálnunk bérmentve. Jutalék mellett szabad elárverésük alkalmazását nyújtunk.

Gazdák, Iparosok!!

Olcsó hajtóerő.

Megbízható képyi-selők keresztesek.

Oséplésre, ipartelepek, má mok, villamosberendezések szivattyúk stb. üzemeltetésére legjobban ajánljuk a

MAYER E. FIAI

50 év óta fennálló motorgépgyár malomépítészeti üzég Szombathelyen, (Magyarország).

Saját gyártmányu, felülmulhatlan benzín-locomobiljalk és motorok vilámdeljeles gyujtoval. Teljes biztonság tűz- és robbanás ellen. Bárhol csürben, szíben felállítható. Könnyű kezelés. Sem fűtő, sem gépész nem szükségesek. Elvállal: malmok berendezését. Saját gyártmányu hengerek koptatók, dara és darczészitők. Kéles- és gyöngy-kása gépek, olajprésék, kézi- és víznyomásra. Gazdasági g pek. Szives megkeresésre díjmentes felvilágosítást ad. Számos elismerő okirat.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 18.

Dinnyemag.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza, kitünő minőségű válfajokban kapható:

Sárga dinnyék: Algieri, Ananász zöld husu, Ananász vörös husu, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárga husu, Composité, Korai Preseott cantaloup, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Muscat orange, Nonplus ultra, Párisi preseott cantaloup, Srinpécsek, Tiszagyöngye, Turkesztáni cserhéju, Turkesztáni gömbölyü, Turkesztáni zöld, Turkesztáni nagy zöld, Terkesztáni rózsza husu, Turkesztáni sárga husu, Turkesztáni Pósa-féle.

Görög dinnyék: Apafai, Aranyárga bélu, Halasi, Hevesi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Onódy-féle Paratlan, Sámsoni. Fajtánkint:

50 szemes ad.	5 fészeknek kétizbeni vetésre	— 20
500	50	1.60
1000	100	3.—
2000	250	7.— (1/4 holdnak)
5000	400	12.— (1/2 ")
10000	1000	20.— (1 ")

öt holdon felüli rendelésnél külön árkedvezmény. A megrendeléshez nyomtatott utasítást csatol s kívánatra árjegyzékkel szolgál 3321

BIRÓ PAL kertgazdasága Debreczen.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár r. társ. Budapeston.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott moterek gazdaság czéljaira (BÁNKI és OSZKA szék. rendszerej.)

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszékék, kőjáratok és teljes malomberendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.

Legjobb gummi- és kender tömítők. Mindenféle csövek.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, L, Walfischgasse 14. m. Schwarzenbergstrasse 6.

Királyhalmán

(Csongrádmegye, posta, távirta, vasút) Szobonya Bertalan futóhomok területén óriási gyümölcsü

őszibarack ojtvány

(mandulára) 20 krajczárjával, továbbá bor és csemege- 3575

szőlővessző kapható.

Arjegyzéket küld.

A legjobban ajánlható gyümölcs- és erdei faiskola

W. KLENERT, GRAZ

(Tulajdonos: Klenert Vilmos, ezéltt Klenert és Geiger)

ajánl gyümölcsfákat minden nem és formában, nemes gyümölcseserjéket, gyümölcsvadonczokat és boggyógyümölcsöket; fasorfákat, erdei fákat, tüllevelűeket és rózsákat; sövénynövényeket, spárgaféléket stb.

Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Szétküldés Ausztriába Magyarországra és külföldre.

Kwizda Ferenc János cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett.

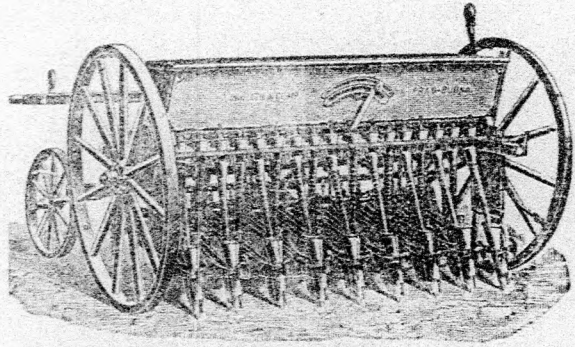
8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány.

KWIZDA FELT Restitutionsfluid

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Cs. és kir. mosóvíz lovaknak.

Közel 40 év óta udvari istállóban, valamint nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van erősítő-sül nagyobb erőmegfeszítések előtt és után, továbbá lozamosások, rándulások és izm merevségénél stb. képesíti a lovakat kiváló teljesítvényekre az idomításnál. Valódi csak főnti védjeggyel kapható az Osztrák Magyar-monarchia minden gyógyszerésztárában és drogeriájában. Fő-tekint: Tóth József gyógyszerésztára Budapest, Király-utca 12.

Egyetememes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

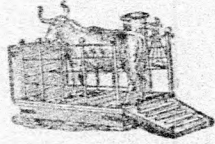
Utólérhetlen Tessék
MEGBIZHATÓ! árjegyzéket
CZÉLSZERŰ! kérni!
KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzszéplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

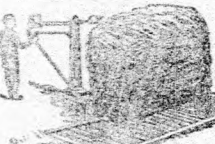

3 drb Marhamérleg
1500 kg. hordeképeségű erős vaskorlátal 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

4 drb Hidmérleg
3000 kg. horderejű szádos, toló súlyival 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserlelek
őcska marhamérleket új marhamérlekre. Minden mérleg törvényesen bifeleltve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.

Dr. Hatthány
László gróf-féle Horti uradalom elad 2. 3 éves széptörzsi ótás díórákat 60 fillérről. 3577

Elsőrendű nemesi
birtok 500 magyar hold kintő szántóföld és két egy tagban, egyes urak és elegendő gazdasági épületekkel kelően ellátva, a legjobb karban, közel városba és vasúthoz, termékeny vidéken, tejjgazdaság is kultiválható. Gazdag felszereléssel, értéssel 140000 forintért eladó. Közlekedési ústerreher Bernátnál, Nagykánizsán. 3512c

Gőzművelés.
Nagyobb területek szántására gőzökkel, ugyaztane mélyrigólozásra jutányon áon ajánlkozók egy vállalkozó. Szives megkeressések „Gőzművelés” jel alatt a kiadóhivatásba kérelmek. 3215

Páris : Grand Prix.

Vető-magvak

kaphatók alábbi árak postautalványon való előzetes beküldésével szemben (zsákok ára készpénz előlegkér szedetik be)

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradal-mában, u. p., t. és v. áll. : **Koncza,** ab ott mig kész-leten 50 kilós zsákonként :

Loheremag 80, 74, 68 K.
Oberendri és óvári répa 48 K.
Szekely tengeri, jobab 10 K.
Prairie királyné tengeri 8 K.
Szekely kincs korai burgonya 3 K.

Kaphatók még :
sorfák
és
csemeték.

Somogy megyében
260 holdas birtokom bérbe-
adom. Csik József Bonyhád. 3479

Eladó
tavaszi kintőre 20,000 drb. Kőrifa (Fraxinus excelsior) 2 éves, 0 5-1 mtr. magas, 20,000 drb. lucfenyő (Pinus picea) 3 éves. Ár megbeszélés szeri-
nt. Utadalom Nagy Perkáta, Fehérmegye. 3543

Eladó
díszbokrok, gyümölcsfák, ró-zsák stb. Kivánatra árjegyzék. Nagyméltóságú Gróf Zichy Ágost uradalmi kertészete Káloz, Fehérm. 3431

Gazdáknak fontos!
Hreblay Emil
állattenyésztési m. k. felügyelő
Gödöllő.

Munkái:
Baromfi hizalás 1 kor. 50 fillér.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lúd- és kasatenyésztés 2 korona.

Behán Sámuel
rosta-készítő
B. Szarvason.

Eladó
sorfák alkalmas vadgesz-
tenye, papír díó, jegony-nyár s egyéb díszfa, továbbá több ezer akáccsemete Magyar-
Andornál, Gönyű Gyérmegye. 3507

Gazdák figyelmébe!

Utólagos díjazás mellett köz-
vetíték minden előleg nélkül
nagyon olcsó és magas összeget
jelezőlogiörlesztéses
kölcsönöket,
valamint előnyös előleget
szerzek függő termésre és
raktáron lévő gabonára.
Sovány és kőver sertéseket,
valamint egyéb jószág el-
adását is elvállalom, akár
otthon akár a ferenzvárosi
consumvárosban kívánják érté-
kesíteni.

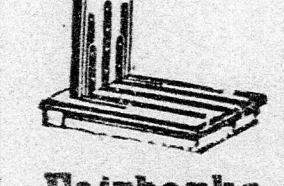
Mindenféle gabona, magvak
széna, szalma, valamint minden
egyéb gazdasági termények-
et is legjobban értékesíték.
Közvetíték birtokok vételét és
eladását, valamint bérleteket
is **Olcsó** szalonnával és
zsírral egész éven át szol-
gálhatok.

Bauer B. Gyula
Budapesten,
VIII., Kerepesi-út 73. szám.
Minden felvilágosítás díjtalan-
ul adatik.

Használt
tejes kannák eladók Milhoffer
Sándornál, Eeséden, Hatvan
mellett. 3568

Hansen Chr.-féle
kintő
sajtojtó
oltó por, oltó táblák, vaj-
festékek, sajtfestékek,
savfeszítők állandóan kap-
hatók

PICH BERTÁ-nál
Kön. Weinberge, Prága mel-
lett, Karlsstrasse 8. Böhmen

Fairbanks
Mérleg és gépgyár-
résztényitársaság.
Városi iroda és raktár
Budapest,
Andrássy-út 14

**100.000 drb magas-
törzsi.**

Gyümölcsfa: Alma,
Körte, Cseresznye, Szilva,
Barack stb. 1 drb 60 fill-
lértől, 100 darab 40 ko-
ronától feljebb.

**100.000 darab erős
magasdereku.**
Dísz és Sorfa: Gömb-
akác, Vadgesztenye, Glae-
ditschia, Kőrís, Sorbus,
Juhar, Nyár stb. 1 drb 60
fillér, 100 drb 50 korona.

Díszbokor: 30 gazda-
gon virágzó kintő fajban.
100 drb 16 korona.
Tülevelűek bel- és
külföldiek, 70 legkintőbb
fajban.

R-szertes képes árjegyzéket
küld: **Faiskola keze-
lésege Csendlak 31.**
Posta: Vas-Ferencválva.

Somogy megyében
birtok eladás. Circa 1000 hold
nemesi birtok kastéllyal és
kelő gazdasági épületekkel,
posta-, vasúti- és távírdalomás
sal, közel a székhelyhez, aratás-
sal együtt is előnyös fizetési
feltételek mellett, osztokodás
intatt eladó. Részletes felvilá-
gosítás nyervehető Steinitz Adolf
urnál, Kaposvárot és Szarvas
Lajos urnál Belegben. 3470

Az utolsó években oly kedvelté vált

Vauriac-

takarmány-
répamagot

szállítom

eredeti importált
jó minőségben =

32 1/2 koronával
50 kilónként.

Haldek

magnagykereskedése
József főherczeg ő es.
és kir. fensége udvari
szállítója
BUDAPEST,
Károly-körút 9.

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe.
Számos uradalomba már
bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bár-
mely más világító anyag.
Próbaküldemények 2 korona
utánvet mellett. Kivánatra
prospektus ingyen és bér-
mentve.

Burián Vilmos veje,
Budapest, IX., Soroksári-u. 10.

Tejjgazdasági
Zsebnaptár
II. évfolyam.

Szerkesztő és kiadja
Jeszenszky Pál
az O. M. G. E. titkárja.
Ára: O. M. G. E. tagoknak, a
Gazdatisztek Orsz. Egyesülete,
valamint a Tejtermelők Egye-
sülete tagjainak ajánlott kül-
désrel

3 kor. 30 fill.
Bolti ára 4 korona.
Tejjgazdasággal foglalkozók-
nak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető a kiadóhi-
vatalban, Bpest, IX., ÜDö-
út 25. szám.

1017 □
szántóid Kispest-Szent-Lá-
rinzi határban bérbeadó.
Bővebbet Dr. Bauerus,
Prater-utca 19. I. 11.

1-es cseplőgép.
1-es lokomobillel
együtt majdnem új, eladó.
Rusz János, Budapest, VIII.,
József körút 31/a. 3565

Jó karban
lévő használt köté gépet ke-
resek megvételre. Szilárd ügy-
véd, Budapest, IX., Ferenzv-
körút 46. 3572

Tavaszi vetésre
ajánlok: elsőrendű, számos,
legutóbb a párisi világkiállítá-
son kinttett, valódi
Hanna-árpát.
Minta ingyen és bérmentve

Kubiček Ferencz
földbirtokos,
Czelochovitz, (Hannavidék)
3165 Morvaország.

Birtokeladás
Somogy megyében circa 1000
hold nemesi birtok kastéllyal
és kelő gazdasági épületek-
kel Somogyban posta, vasut-
és távírdalommal közel a
székhelyhez aratással együtt
is előnyös fizetési feltételek
mellett osztokodás miatt
eladó. Részletes felvilágosít
nyervehető Steinitz Adolf urnál
Kaposvárot és Szarvas Lajos
urnál Belegben. 3562

Járóbuza vetőmag
eladó. Özevgy gróf
Pejacovich Arthuré mező-
őri uradalmában. Viszonyaink
között több évi összehasonlító
kiértelmezés szerint, az ősi buzát
ugy súlyra, mint hozamra
jóval felülmúlja, megdűlőnek,
rozsdának sokkal ellenállóbb,
az őszinél, szem ragyogásra és
alakra alig különbözik az őszitől,
mult évben 456 kg/mmal
termelt többet kath. holdan-
ként, mint az ősi buza. Virá-
gossággy — Kolosvá-Brassó
vonalon — állomásra szállítva
zsák nékűl 18 korona. Kiván-
atra új zsák önköltségen
számít tik. Megrendelést
szonnal elintéző az uradalmi
tisztviselő Mező-őri, u. p. Kolozs,
Kolozsmegye. 3569

Egy teljesen
jó karban lévő tíz lóerőjű
Shuttleworth-féle cseplőgép-
teljes eladó. Közlekedési adatok
Harszti Sándor tulajdonosnál
Békés-Csabán. 3550

Akácsemeték
és sorfák, kintő gyökérzetűek,
kicsiben és tömegesen leg-
olcsóbb áron kaphatók Pajes
Gyula gazdaságában. 3522

Legújabb számozóca
folytonzó (Sz. Mauritius) vö-
lő, az eddigiekénél nagyobb,
zamatban és édesességben felül-
mulja. Kapható 60 husz ko-
ronáért, száza kétszáznegyven-
fillérről, ugy Lax és tons nob-
számos elismerő levél nálam
is betekinthető. 3530

Eladó
sorfának alkalmas jegony-
nyár és másnemesi díszfák és
akáccsemete. Basalmán,
posta, vasut: Királytelek,
Liptay Jenőnél. 3466

Baltaczi mag
kereszték 50 mm. a csiraké-
pességűt való szavatolás mel-
let a mintával ellátott áraján-
latok ezen czim alatt külden-
dők. Tükörmajori Gazdaság,
u. p. B. Beske. 3549

Az Adándi
gazdaságban (állomás Siofok)
körülbelül hátezer igen szép
kintűtelni való fiatal akácia
juttányos áron eladó. 3560

Vetőmagburgonya
márkische Zwiebel, Magum
bonum, Odine, Hannibal eladó.
L. Keisler Gusztáv, Bicske. 3296

Malomeladás,
malomvétel,
malombérlés,
gépek vétele
és eladása
legelőszertebben összehozható a
„Molnárok Lapja”
száma.
(Budapest, VIII., József-körút 33.)

Hirdetésél
azó 4 fillér
beiktatás
Jelölés

Oska
BETÖLTÉ

kerestetik gy-
mellé. Az ú
és szerbül ir-
kettől jól kol-
Némü gazdas-
főképen má-
szigorú fellép-
Fizetés 300 k-
tum. Ajánla-
másolatokkal
ira Dr. Szlavó

Ispán
egy ezer hold
hol 60/16 mé-
ter, betőten
megállapodás
föld Béla, Ve-

Irón
tősdét be g-
ur Oméltóság
a pályázókó-
a gar. akadé-
intézet siker-
vénya, irodal-
valatóság, ke-
nőlon állapot
idősebb életk-
birtok s má-
elnyben rész-
fűtésű áll a s-
tész, világiatás
vezetőn kívül
pénz, és körül-
nányi jutalékn-
nal elfoglalás-
a vissza nem-
pártány más-
reit önk-zűlég-
f 20-ig az
felügyelőség
Békésmegye)

Segédítés
kerestetik szab-
néhány éri zra-
Köleg czukor-
gazdaságban
és szorgalmas
a magyar és
szóban és írás-
őri fizetés 40
hasáfora, 300 k-
létés. Folya-
Wimpfen Siegf-
lakti uradalm-
Temesm gye ir-

Irón
állás 1901. Ápril-
tendő Nagym-
Károly Sándor
uradalmában. I-
noki ragban b-
tanu próba ide-
kínereztetés es-
dalmas: ké-
rona, gyerla-é
60 fillér, kemén-
méter, butoro-
lakás, kieszolgál-
Csak akadémia-
sági tanintézet-
nek pályázatos-
szonnyivány ma-
szereit kérvény-
végeit Kleiszner
Mezőterem, Szat-
zendők.

Közp
tróki állás azon-
Károly Sándor
uradalmában. —
gazdasági akadé-
sőt, gazdasági
vétel, katonai
gükek eleget-
munkákban jár-
nőlen, kereszt-
tal emberek. Jav-
kozatos előléptel-
mellé szabad in-
lágítás és ellátás
koronában van
bizonyítvány ma-
hetőleg fényké-
vények Karátis
beodrai uradalm-
szóhoz Beodra (T-
intézendők.

A deves
(Veszprémmegye)
zet Április első-
mestert keres, k-
kásával concessi-
üzemű berendez-
1600 liter tejet fel-
pos. Fizetése 60 k-
ként. Kérvények
küldésnek, tehát
ványmásolatokat

Nőtlet
Ispán Április 1-
fizetés teljes
felvételt. Musten
Pety pusztá u. 1-
szent.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET és GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST-KELENFÖLD** vasútiállomásnál szembe.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz.
Üllői-ut mellett.

Ajánlja jól felszerelt műhelyét mindennemű, különösen **gőzcséplőkészletek** javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket morzslókat, szeckavágókat 3241

Járgányos- és tisztító cséplőkészleteket.

Raktáron tart: kijavított gőzcséplőkészleteket, valamint az **Első Magy. Gazd. gépgyárban** készült új gőzcséplőgarnitúrákat. Csereszételek költetnek. — Mérsékelt árak. kedvező fizetési feltételek.

A Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság Szegeden ajánl **arató gépekhez** való ismert kitűnő minőségű

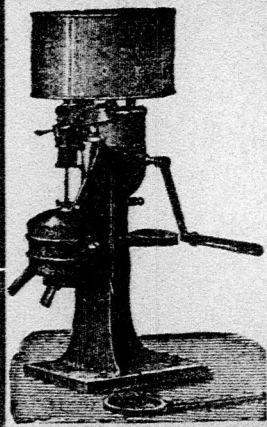
manila kévekötőfonalat

valamint egy külön eljárással a célnak époly jól megfelelően előállított, több nagy uradalomban kipróbált

kévekötő fonalat magyar kenderből

minden aratógép szerkezetnek megfelelő gombolyagban.

Ugyanott **gazdasági kötélárúk** és **valódi kenderzsákok** jutányos árban kaphatók.

„MÉLOTTE“ szabadalmazott
TEJ-FÖLÖZŐGÉP.

Legkönnyebb hajtás!

Legtökéletesebb fölözés!

Legmagasabb munkabírás.

Teljes tejgazdasági berendezések.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest. V., Külső-Váci-út 80. sz.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

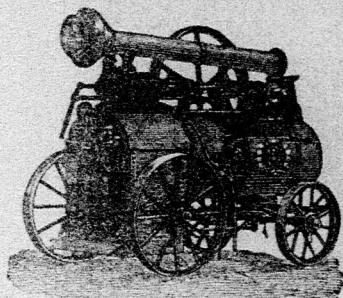
A Magy. kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és javított

locomobilok és gőzcséplőgépek.

CSEREÜZLETEK.

Mindennemű gazdasági gépek.

Szegedi
Zsákok

Gabonazsákokat nyers és vízmentesen telített ponyvákot, KÖTÉLNEMŰEKET, az elismert legjobb minőségben szállít a Magyar Vitorlavászon- és Kendergyár és Salzman és Társa. Központi megrendelés irodája Budapest, V., Nádor-utca 20. sz.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 23. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIAL-GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átlakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453